

Izšla ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za ino-
semstvo Din 40 — neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 72.

Nočna redakcija: od 10. ure naprej v
Knjarni ul. št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 35.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 492.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aiksdandrova cesta.

Račun pri poštnem črk. zavodu: Ljubljana
št. 11.842. — Praha črlo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 13. oktobra.

Jutri se odpre v Ženevi, sedežu Zveze narodov mednarodna konferenca manjšin. Med sklicatelji je agilen slovenski poslanec v rimskem parlamentu dr. Wilfan. Konferenca pa se udeležijo tudi zastopstvo koroških Slovencev.

Druge sestave konferenca ni čisto zadovoljiv. Značilno je n. pr., da so zastopane nemške in madžarske manjšine iz vseh držav, dočim prvotno niso bile povabljene slovanske manjšine v Nemčiji, češka manjšina v Avstriji in slovaška na Madžarskem. Tudi jugoslovnska kompaktna manjšina na Grškem menda ni zastopana. Doslej nam ni znano, če se je ta napaka v zadnjem trenutku popravila.

Konferenca bi se morala pravzaprav vršiti že v septembru, da izvede pritisk na razprave Zveze narodov. Prvotni namen se je opustil, vendar zasluži konferenca tudi sedaj vsa naša pozornost.

Jugoslavija je zelo zainteresirana na manjšinskem vprašanju že po dejstvu, da je sklenila 10. septembra 1919 pogodbo z „glavami zavezniškimi in prihranjenimi silami“ za zaščito manjšin na svojem ozemlju, katere pogodba je bila postavljena pod imenstvo Zveze narodov 29. novembra 1920, z ozirom na fakt, da slične pogodbe večeje naše sosedne Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo, Grčijo itd. Se bolj se nas tiče žalostna resnica, da države, kjer žive jugoslovnske manjšine, ne izpolnjujejo mednarodno veljavnih pogodb napram tem manjšinam in da Italija, kjer prebivajo stotisoči našega naroda na kompaktnem ozemlju, sploh ne čuti o kakih mednarodnih obveznostih ali kontroli nad usodo naših rojakov.

Med glavnimi zahtevami konference so: posplošnje manjšinske varstva, t. j. vse države brez izjeme naj se obvezujejo na zaščito manjšin, zboljšanje pritožbenega postopanja in mednarodna organizacija manjšin.

Najvažnejša je vsekakor prva zahteva, ki jo mora Jugoslavija povsod in on vsaki priliki energično podpirati. To nam nalaga skrb za Jugoslovane pod italijanskim jarmom. Dobro vemo, kako dalekosežna je ta zahteva, da je morda celo nedosegljiva. Velike sile se pač ne prestane vtikajo v manjšinske zadeve slabših držav, same pa z vsdo odločnostjo odklanjajo pristop k mednarodni konvenciji, ki bi jim nalagala iste dolžnosti, kot jih imamo mi drugi.

Ta odklonitev ima že svojo kratko, a zanimivo zgodovino. 31. maja 1919 so na plenarni seji pariške mirovne konference zastopniki držav vzhodne Evrope, za katere so velesile pripravile manjšinske pakete, izjavili, da so pripravljene sprejeti obveznost za zaščito manjšin, če vse države — članice Zveze narodov prevzamejo iste dolžnosti. V nasprotnem slučaju bi se te obveze morale smatrati kot kršenje suverenosti njihovih držav. Zavezniki so odgovorili s posebnim pismom Paderevskemu, v katerem so odklonili to zahtevo. Seveda je zmagovali stališče velesil tako pri mirovni konferenci kot tudi pri vsaki poznejši priliki.

Zanimivo je bilo v tem oziru letošnje zasedanje Zveze narodov. Ko je v manjšinski komisiji zahteval litvinski zastopnik, bivši ministri predsednik Galvanuskas, naj vse članice Zveze narodov prevzamejo mednarodno obveznost za zaščito manjšin na svojem ozemlju, so se Francozi, Angleži, Italijani, Belgijci z vsemi mogočimi argumenti, toda kategorično uprli. Poljaki in Rumuni so podpirali litvinski predlog, češ, ne gre, da bi veljala dvojna mera v Zvezi narodov. Jugoslovnska zastopnica dr. Vasa Jovanović in dr. Krnjević pa sta — molčala, kot da ni pol milijona jugoslovenov v Italiji brez vsake zaščite.

Tak način zastopanja naše države ni hvalevreden. Ni potem čudno, če pri mednarodnih forumih usoda naših manjšin v inozemstvu stopa v ozadje, dočim se vse živo zanima za Nemce in Madžare v Jugoslaviji. Namesto da bi napadali, da bi pred celim svetom dvignili pritožbo nad zatiranjem našega naroda od sosedov, se moramo zagovarjati, braniti in vendar bi bili koroški in primorski Slovenci srečni, če bi se jim tako godilo kot n. pr. našim Nemcem. Voditelji Nemcev v Jugoslaviji dr. Kraft je v privatnem razgovoru v Ženevi priznal, da nimajo naši Nemci pravih razlogov za pritožbo. Ali bi mogli koroški ali primorski Slovenci tudi pri največji iskrenosti izjaviti kaj takega? Končno je pomisliti še, da ni Jugoslavija odrgala nobenega manjšinskega ozemlja od narodne celote. Noben nepristranski človek ne more trditi, da so n. pr. koroški in banaški Nemci amputirani od nemškega nacionalnega teritorija. Oni so pri nas naseljeni brez organske zveze s prvotno domovino ravno tako kot Nemci v Braziliji ali Argentini.

Drugeče stoji stvar z jugoslovnskimimi manjšinami v inozemstvu. One žive na integralnem nacionalnem teritoriju jugoslovnskem. Koroški in primorski Slovenci in Hrvatje so bili z nasilno ood-

Pašić je danes v Beogradu

S povratkom min. predsednika pričinja jesensko politična kampanja. Sestanek Narodne skupščine. Konflikt radi Gospodarskega društva. Radičević.

Beograd, 13. oktobra, p. Tudi današnji dan ni imel zaznamovati nikakih važnejših dogodkov, ker je vse politično življenje v znamenju pričakovanja povratka ministrskega predsednika Pašića v Beograd. Popoldne je končno dospela vest, da je g. Pašić na potu v domovino že prestopil mejo ter da se vrača popolnoma zdrav jutri zjutraj v Beograd. (Poročilo o Pašićevem potu skozi Ljubljano glej na 3. strani. On. ur.) Z njegovim prihodom bodo vsa parlamentarna vprašanja postavljena na dnevni red in je torej za prihodnje dni pričakovati velike živahnosti v politiki.

Z veseljem se beleži tudi vest, da je kraljeva bolezen razmeroma prav lahkega značaja in da ni dvoma, da bo normalno potekla.

V radikalnem klubu so se danes dopoldne sestali Ljuba Živković, Uzunović, Miša Trifunović in Marko Trifković, ki so se posvetovali o vprašanih notranje politike. Po posvetovanju je Marko Trifković posetil dr. Ninčiča. Zvečer je bil v predsedništvu vlade sestanek radikalnih ministrov, na katerem so razpravljali o parlamentarnem položaju in sklenili, 1.) da se jutri dopoldne sestane namestnik ministrskega predsednika Giuricić in predsednik Narodne skupščine Trifković in skleneta o sklicanju zbornice ter o tem obvestita Pašića in 2.) da se za nedeljo dopoldne skliče seja radikalnega poslanskega kluba. Z ozirom na to sejo sodijo, da se parlament sestane šele v ponedeljek, 19. t. m. k izrednemu zasedanju in da bo ta seja zelo kratka, prihodnji dan, 20. oktobra, pa se odpre redno zasedanje Narodne skupščine, kakor to določa ustava.

Razprave finančnega odbora

Nalaganje kreditov za ministrstvo. Vladina politika proti ukinitvi 2. davka na rečno črlo. — Afera Gospodarskega društva.

Beograd, 13. oktobra, p. Finančni odbor se je sestel popoldne ob pol 5. zopet k seji. Kot prva točka je bila na dnevnem redu zahteva ministra za šume in rudnike dr. Nikića, da se mu odobri kredit 35 milijonov dinarjev. Dostavil je, da je ta znesek presežek dohodkov in da ga nujno potrebuje, da se zagotovi produkcija rudnin po vsej državi in da se morejo plačati delavcem mezde. O tej stvari so govorili tudi poslanci dr. Šečerov, Pušenjak in dr. Svetislav Popović, ki je ugotovil, da ta vsota nikakor ni presežek dohodkov, ampak da je naknadni kredit k proračunskim dvanajstinam. Vladna večina je končno izglasovala ministru dr. Nikiću zahtevani kredit s 13 proti 8 glasovi.

Kot druga točka je bil na dnevnem redu predlog dr. Gosarja o ukinitvi čl. 58. zakona o budžetnih dvanajstinah, ki govori o 2 odst. davku na rečno delo. Zastopnik vlade je ta predlog odklonil, češ, da je prejšnja vlada pri debati o proračunskih dvanajstinah ta člen itak znatno omilila in da se to vprašanje končno veljavno reši z novim davčnim zakonom. Vladna večina je predlog končno odklonila s 13 proti 8 glasovom. Finančni odbor je potem prešel na tretjo točko: Zadevo Hrvatsko-slovonskega gospodarskega društva. Najprej je trgovinski minister dr. Krajač ponovil mnenje, ki ga je bil izrekel že včeraj popoldne. Njegovo tezo je podpiral minister Pavle Radič, ki je zahteval, da mora država rešiti male vlagatelje in da ne sme dopustiti, da pride zavod v konkurz, ker gre za pasivne kraje in bi potem oškodovani mali ljudje zopet bili državi v breme. V imenu radikalov je predlagal Vlaika Kosić, naj se izvoli poseben odbor petih članov, ki naj stvar prouči in stavi plenumu konkreten predlog. Samostojni demokrat dr. Svetislav Popović je protestiral, da je vlada zvalila to komplicirano in košljivo vprašanje na finančni odbor, da reši v tako kratkem času, mesto da bi jo na lastno odgovornost sama uredila. Pri glasovanju je bil sprejet predlog radikalov Vlaika Kosića in izvoljen petčlanski odbor, ki ga tvorijo radikalni Ilija Mihailević, Stepanović in Čirlić, samostojni demokrat dr. Svetislav Popović in zajedničar dr. Lorković. Ta odbor se sestane jutri popoldne ob 5. k svoji

racio odsekani od matere domovine.

Pri takem dejanskem položaju je čisto nepotrebno, da smo Jugoslovenci glede manjšinskega vprašanja v defenzivi. Nam ne pristojna uloga obtoženca, kot jo navadno igramo v tej zadevi, ampak lastnost božnika, ki mora opozorjati ves svet na neznosno stanje naših rojakov pod tujim jarmom.

Iz tega vidika mora izhajati naša manjšinska politika in prepričani smo, da bo temu primeren tudi nastop slovenskih zastopnikov na manjšinski konferenci v Ženevi.

določa ustava.

Radikalni ministri so potem razpravljali o razmerju med obema skupinama vladne večine, med katerima se vsak dan pojavljajo neprijetni spori. Konflikt med trgovinskim ministrom dr. Krajačem in finančnim ministrom dr. Stojadinovićem zaradi Hrvatsko-slovonskega gospodarskega društva postaja vedno bolj očiten. Tudi finančni odbor, ki je popoldne te stvari pretresal, ni sklenil nič konkretnega, ampak je prepustil rešitev posebnemu petčlanskemu odboru. Da bi podprl predlog dr. Krajača, je prišel danes na sejo finančnega odbora tudi minister Pavle Radič. Tudi njegova intervencija ni odvrnila dr. Stojadinovića od njegovega stališča, ki gre navzlic predlogu opozicije in predlogom radičevcev za tem, da se nad Gospodarskim društvom odpre konkurz. Vse kaže, da bo spor glede tega društva imel še posledice.

Zagreb, 13. oktobra, n. V političnem članku piše jutrišnji Radičević „Doma“, da je vodstvo HSS v Beogradu uvidelo, da je v ministrstvih za promet, za notranje stvari in za prosveto mnogo uradnikov, tudi na najvišjih mestih, ki javno delajo proti današnji vladi in parlamentarni večini. Nekateri delajo proti njej, ker so proti „kmetijski demokraciji“ (!), drugi pa zato, ker mislijo, da bo Pribežević vrgel današnjo vladno Narodnega sporazuma. Toda i eni i drugi se bodo morali uveriti, da današnja vlada in njena politika nikakor ne kolebata, da je njeno postopanje nespremenljivo v cilju, da Hrvatje in Srbi skupno uredijo državo tako, kakor to hočejo Srbi, Hrvatje in Slovenci.

prvi seji in mora rešiti zadevo najkasneje v treh dneh.

Minister Miša Trifunović je nato predlagal finančnemu odboru na jse zvišajo draginske doklade članom višjega duhovnega sodišča za 150 in 200 Din na mesec. Predlog je bil soglasno sprejet. Minister ver se je nadalje izrekel zato, da se zvišajo draginske doklade svečnikom. O tej stvari ni odbor končno veljavno sklepal, ker se je postavil na stališče, da vlada še ni precizirala svojega stališča.

Jutri popoldne ob 4. se sestane k seji tarfina sekcija finančnega odbora.

Kraljeva bolezen lahkega značaja

Beograd, 13. oktobra, p. Po avtentičnih vesteh iz Topole se je zdravstveno stanje kralja zboljšalo in poteka bolezen normalno. Vlada je zbolela za lahko gripo, ki je posledica napora, ki mu jih je naložilo večtedensko potovanje po Južni Srbiji, Crni gori in Dalmaciji. Prihodnje dni odpotuje kraljica v Bukarešto, kar je najboljši dokaz za zadovoljivo kraljevo stanje.

Proglas radičevih disidentov

Zagreb, 13. oktobra, n. Glasilo Radičevih disidentov objavlja v svoji jutrišnji številki proglas vsem kmetijskim organizacijam, v katerem jih poziva, naj vstopijo v Hrvatsko kmetijsko republikansko zvezo, ki bo nadaljevala ono republikansko, kmetjsko in hrvatsko politiko, ki sta jo izdala Stjepan in Pavle Radič s svojimi tovariši.

Možnost avstrijske vladne krize radi priključitvenega vprašanja

Dunaj, 13. oktobra, s. Na današnji seji parlamenta so socialni demokrati izredno ostro napadli zunanjega ministra dr. Matsja, katerega so očitali, da sistematično sabotira priključitev k Nemčiji. Prišlo je do hurnih prerekanj, ki so se pozneje spreminila v dejanske napade ter se je morala seja za ljuditi. Govori se o možnosti vladne krize, ker vladne stranke, posebno kmetjski socialisti pod takimi okolnostmi ne želijo prevzeti odgovornosti.

Krivave demonstracije proti povišanju najemnin

Newyork, 13. oktobra, s. V Panami je na protestnem zborovanju proti povišanju najemnin prišlo do resnih nemirov, pri katerih je policija z revolverji razganjala množice. Panamska vlada je prosila Ameriko za pomoč, ki je dala na razpolago tri bataljone v kanalskem pasu nastanjenih čet. Kljub temu, da je bilo razglašeno obsešno stanje, je prišlo pri pogrebu neke žrtve do ponovnih nemirov in do generalne stavke.

Vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov rešeno?

Berlinski vesti zatrjujejo, da se je v Locarnu dočel načelno razum glede interpretacije čl. 16 pakta Zveze narodov. — Vprašanje izhaja iz Kölnske cone.

Berlin, 13. oktobra, d. Kakor zatrjujejo v vladnih krogih, se je v Locarnu dosegel na čelnem sporazum glede vstopa Nemčije v Zvezo narodov. Sporazum se je baje dosegel na temelju zatrdila zaveznikov, da se Nemčiji ne bo treba udeleževati vojaških sankcij držav, včlanjenih pri Zvezi narodov, dokler se ne spremeni njen sedanjí vojaški položaj. Tudi glede nemških obveznosti pri gospodarskih sankcijah se bo šele določila posebna kompromisna formula. Glavne težave, ki so ovirale nagel razvoj locarnske konference, so po mnenju vladnih krogov, odstranjenje ter ni sedaj nobenega načelnega zatrdila za končnoveljavni sklep varnostne pogodbe, kar potrjujejo tudi najnovejši francoski uradni komentarji.

Državni tajnik Kempfner, ki je nocoj dospel semkaj, bo jutri poročal državnemu predsedniku o položaju locarnske konference in se bo nato čimprej vrnil v Locarno. Vesti o krizi pri pogajanjih, ki so se razširile v zvezi s povratkom Kempfnerja v Berlin, so nesresnične.

O spornem vprašanju, ali je diskusija glede vstopa Nemčije v Zvezo narodov končnoveljavno zaključena, doznava Švicarska brzoglasna agentura, da je kompleks vprašanj, ki je v zvezi z vstopom Nemčije v Zvezo narodov, skoraj popolnoma razčiščen, vendar pa je bil odstavljen do zaključka pogajanj, kjer se bo v okvirju ostalih problemov ponovno pretresel.

London, 13. oktobra, s. V poročilu „Westminster Gazette“ iz Locarna se zatrjuje, da vprašanje izpraznitve kölnske cone ne bo povzročalo težav. Ker je bila dovoljena organizacija nemške varnostne policije, so si zavezniški edini v naziranju, da glede razorožitvenih zahtev za Nemčijo ne bo nobenih težkoč, tako da bi bilo mogoče določiti približen čas izpraznitve, če bi se Nemčija izjavila, da je pripravljena vstopiti v Zvezo narodov.

Pogajanja za vzhodne razsodiščne pogodbe Optimistične izjave češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša. — Konferenca se zaključi še ta teden?

Locarno, 13. oktobra, s. Posebni poročevalci „Wolffovega urada“ poročajo: Danes dopoldne je zgledil poljski zunanji minister Skrzynski v hotelu Esplanade, da obišče državnega kancelarja dr. Luthra in se nato razgovori z zunanjim ministrom dr. Stresemannom. Obisk pri državnem kancelarju, ki ga je napravil Skrzynski samo iz uljudnosti, je trajal 10 minut. V razgovoru z dr. Stresemannom, ki je trajal eno uro, se je razpravljalo o vzhodnem vprašanju in v prvi vrsti o ustvaritvi event. razsodiščne pogodbe med Nemčijo in Poljsko.

Kakor se doznava, je prišlo v vprašanje vzhodnega pakta do znatnega zblizanja. Juristi so se na podlagi čl. 15 in 16 pakta Zveze narodov približali posredovalni formuli.

Juristi so zborovali dopoldne in popoldne. Njihovo glavno delo se je omejevalo na to, da bi našli posredovalno formulo, ki naj bi po možnosti izključila vtis, da bi bilo garantiranje naperjeno proti komu. Garancija naj bi stopila v veljavo avtomatično v primeru neizvajanja flagrantnega napada.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je izjavil z ozirom na razsodiščne pogodbe s Češkoslovaško in Poljsko, da so juristi izvršili dobro delo in da je pot do pogodb izravnana. Sme se upati, da bodo pogodbe še tekom tega tedna podpisane. Tudi francoski zunanji minister Briand je izjavil, da se bo konferenca končala še ta teden.

Kritične razmere v Grčiji

Čer boj med vlado in opozicijo. — Naš poslanik v Atenah. — Sovražni govori glasovi proti naši državi.

Atene, 13. oktobra, r. Zaradi položaja nekdanjega voditelja revolucije Plastirasa je nastalo v Atenah veliko razburjenje, ker domnevajo, da ima resne namene in da bi se sicer ne skril v Atenah. Do sinoči Plastirasa še niso izsledili. Boj med vlado in opozicijo stopa v odločilno fazo. Nekateri člani razpuščenega parlamenta skušajo doseči sporazum med vlado in opozicijo, pa doslej zama.

Sinoči se je Pangalos posvetoval z armadnim poveljnikom ter je izjavil, da bo vlada vsakogar uničila, ki bi kršil javni red. Hude kazni so določene za one, ki skrivajo Plastirasa. Te odredbe so baje naperjene celo proti bivšima ministroma Papandreu in Papamondelona, ki sta bila predvčerajšnjem aretirana.

Jugoslovnski poslanik Gavrilović je včeraj popoldne dospel semkaj in takoj prevzel svoje posle. Poljutršnjem se sestane z Rendisem. List „Hestia“ piše, da je Gavrilovićev povratek znamenje za zboljšanje odnošajev med Beogradom in Atenami.

Solun, 13. oktobra, r. „Makedonia“ piše o vprašanju železnice Gjevgjelija - Solun, da je jugoslovnska vlada mnenja, da more na tej progi vzdrževati zvezo s solunsko cono tudi proti volji grške oblasti, v čemer pa se moti. Ako pride do spopada, bodo grške oblasti z lahkoto zaprle cono in ustavile železniški promet. Razen tega se more jugoslovnski trgovini zapreti pot tudi s grškim brodomjem, ki bi blokiralo solunsko pristanišče. Varnost prometa s Solunom se ne more zagotoviti z jugoslovnsko upravo na železnici Gjevgjelija-Solun, temveč z dobriimi prijateljskimi in zavezniškimi odnošaji med Grško in kraljevino SHS.

Mussolini napoveduje nov revolucionarni pokret

Ta je uničiti demokracijo, osvoboditi se Matteottijevega procesa in uničiti zvezo s procezi terji, ki tem pa bo šlo ...

Rim, 13. oktobra, d. „Impero“ objavlja razgovor z Mussolinim, ki je podal zanimive izjave o notranji politiki Italije.

Prvo poglavje fašistovske revolucije, je dejal Mussolini, je pokazalo nezmožnost starih strank, ki jih je fašizem pobil na vsej črti. Sedaj je treba doprinesiti dokaz, da nimajo več nobene pravice do obstoja, ker so postale brez vsebine. Socialistična dogma je doživela svoj žalostni konec v Rusiji, kjer sta kapitalizem in individualizem pokopala sieherni ostanek komunizma. Liberalna stranka je končala z naraščanjem fašizma. Odvzeti ji je treba gloriole, ki si jo je nabela. Liberalizem je vlekel Italijo kot sramežljivo dekle na Dunaj in kot sužnjo v Berlin in je z hohotljivo politiko ponižal ves italijanski narod. Pobljati moramo tudi demokracijo, predvsem zaradi njenih socialnih in filozofskih načel, ki se sklicujejo na preveč zlorab pred revolucijo. Narod hoče moč odvzeti z reformami, ohraniti se na disciplino in hierarhijo. Iz potrebe je nastal fašistični sindikalizem.

O svojih nadaljnjih namerah je dejal Mussolini: Revolucija se dalje razvija. Molčim, toda vem, kaj hočem. Prišel bo trenutek, ko bomo napravili konec praznemu govorjenju. Napravili bomo nov revolucionarni korak, ki bo dokončal revolucijo in jo dovedel do nezločljivega cilja. Čim se osvobodimo Matteottijevega procesa, ki bo končal z novim in gotovim razočaranjem nasprotnikov, in bomo imeli dovoli prostora in časa, da navedemo reforme. Fašizem bo potem oni

most, po katerem pridemo na nove ureditve razmer v Italiji. Fašistovski general Balbo je izdal manifest, v katerem razglša, da je vsaka akcija posameznika ali kake skupine fašistov proti nasprotnikom in njihovim imovnim škodljiva dobremu glasu vlade in da ima vlada sama vsa sredstva, da bo revolucijo izvedla do zmagovitega konca. V manifestu se zahteva slepa pokorščina. Ta manifest se v političnih krogih tolmači tako, da bi sedaj fašisti sklenili s prostozidarji premirje. Tudi Parinacci piše v listu „Cremona Nuova“, da so fašisti pripravljani sprejeti premirje.

Vojna v Maroku

Pariz, 13. oktobra, s. Kakor javljajo iz Feza se je začelo na vseh frontah močno deževje, vsled česar so pojenale vojaške operacije. Zdi se, da je prišel Abd el Krim v zadnjem času čisto menjavati bivaliče, ker Francozi takoj bombardirajo njegovo rezidenco. Kakor javljajo, je zbral Abd el Krim na španski fronti baje 15.000 vojakov.

London, 13. oktobra, s. General Primo de Rivera je izjavil ameriškim novinarjem, da dobivajo Marokanci direktno pomoč iz Moskve. V armadi Abd el Krima je nebroj častnikov starih armad, posebno Rusov. Med njimi je alhucemaskem zalivu je veliko število raznih evropskih vojakov. Pri topništvu služijo Madžari, Rusi, Perzijci, Turki in tudi Avstrijci, ki priznavajo, da so komunistično orientirani.

„Sub oboedientia canonica“

Nezaslišan terorističen akt škofa J. proti duhovnikom, ki obsojajo nesrečno in za narod pogubno politiko SLS.

Ljubljana, 13. oktobra.

Odpor in nezadovoljstvo proti nesrečni politiki SLS se v vrstah njenih pristavev širita vedno bolj in bolj. Pod fatalnim utisom resnice, da je »vse za pravljeno, vse izgubljeno«, se dviga proti vodstvu Koroške stranke polnoma vse, kar misli zdravo in trezno. Tudi velik del duhovščine je že prišel do spoznanja, da neuspehi politike SLS ne postajajo pogubni le za življenjske interese našega ljudstva, temveč skrajno škodljivi tudi za interese cerkve same. S tem, da je celokupna duhovščina morala dosedaj podpirati politiko SLS in da je ta stranka bila stalno proglaševana za edino »krščansko«, se je sistematično delalo na to, da se strankarski interesi identificirajo z verskimi in cerkvenimi. Sedaj ko prihaja katastrofa in se ljudstvo pričinja zavedati, kako škodljiva in nesrečna je bila politika SLS, nastaja nevarnost, da bo del odgovornosti morala nositi duhovščina kot taka in po njej, popolnoma po nedolžnem, vera in cerkev. Opasnosti, ki iz tega izvirajo, se ne dajo prezreti in radi verjamemo, da so te vrste pomisleki v znatnem delu pospešili pokret trezne duhovščine, ki hoče, da se iz pretečnega poloma rešijo tudi bitni verski in cerkveni interesi ter obvarujejo nedogledne škode.

Toda kar uvidevajo trezni svečeniki, ki živijo med ljudstvom in vsak dan opažajo naraščajočo gnjevo prevaranih mas, tega najvišji cerkveni pastir v deželi ne vidi. Tudi v teh kritičnih časih ostaja škof Jeglič politična stranka in se čuti vrhovnega poglavarja partije, ki z vsemi sredstvi svoje cerkvene oblasti spasma — ne cerkev in ne vero, temveč stranko gosp. Korošca. Tako daleč gre njegova zagrizenost, da politično preorientacijo duhovnika, ki nima nič opraviti niti z njegovo cerkveno službo, niti z dolžnostmi mestnega dušnega pastirja, proglašajo za nekako protikrščansko delo! Gospod Jeglič obtožuje duhovnika, ki noče več podpirati pogubne politike SLS, da s tem »pretrga dolžno zvezo s škofom« ter se vdaja struji, »ki nasprotuje nepremišljeni želji škofovi in navodilom sinodalnim! In on kot cerkveni poglavar prepoveduje duhovniku svobodno državljansko udejstvovanje »sub oboedientia canonica«, pod strogo cerkveno kaznijo!

To — je lastnoročno pismo je razposlal škof Jeglič duhovnikom, o katerih je izvedel, da po svoji vesti ne morejo več soglašati s politiko SLS:

V Ljubljani, dne 18. IX. 1925.

Gospod župnik!

Sino me v srcu peče, da ste Vi dolžno zvezo s svojimi škofom že davno pretrgali in ste se vedno v struji, ki nasprotuje premišljeni želji škofovi in navodilom sinodalnim.

Sedaj nasprotniki krščanstva namestno, kako bi se bolj razcepili duhovnike in jih odrgali od škofa, in kako bi škodovali gospodarskim zavodom SLS, ki je edina stranka, stoječa na verskih načelih.

Ne znam točno, koliko Vi sodelujete. Ako pa kaj sodelujete, Vam sub oboedientia canonica vse to odločno prepovem.

Upam, da me boste razumeli in da se boste po moji prepovedi ravnali.

Z Bogom!

† Anton Bonaventura, škof.

Danes naj samo ugotovimo, v kako ostem nasprotju se nahaja škofovo pismo s principielnim stališčem, ki ga je zavzel papež Pij X. v zadevi političnega udejstvovanja katolikov v svojem breve, poslanem nemškemu kardinalu Fischerju 30. oktobra 1906. Papežovo pismo, ki velja še danes, vsebuje navodilo, kako naj škofi in duhovščina tolmačijo izrek: Dajte cesarju, kar je cesarjevo, in Bogu kar je božje. Papež naroča, da je treba katolikom pustiti »popolno in neograničeno svobodo v zadevah, ki se vere ne tičejo« in odklanja direktno in indirektno vmešavanje cerkve in vere v politične zadeve. Škofovo pismo in papežovo pismo — kakšna razlika! Kakšno direktno kršenje papeževih predpisov! Prepričani smo, da bo pismo škofa Jegliča še predmet preiskave s strani najvišje cerkvene oblasti.

A takoj mora biti predmet postopanja s strani državne oblasti, katera ne sme dopustiti, da se s sredstvi najhujšega moralnega terora, s pretnjami cerkvenih kazni, z aatezaniem duhovniške discipline duhovnikom jemlje državljanska svoboda ter se jih skuša nasilno držati v suženjstvu politične stranke, katere delo je po mnenju istih duhovnikov i za narod i za državo, a ne navsezadnje tudi za interese cerkve škodljivo! Duhovniki, proti katerim je prišel gospod škof nezaslišno teroristično akcijo, naj se zavedajo, da je vsa trezna in poštena javnost, brez razlike strank, na njihovi strani in smejo, o tem smo uverjeni, s sigurnostjo pričakovati, da bo država s kar najenergičnejšimi sredstvi zaščitila njihovo državljansko svobodino, tem bolj, ker sigurno niso ničesar storili, kar bi ne bilo v skladu z njihovo prvo dolžnostjo — biti cerkvi dober služabnik, a obenem zvest sin svojega naroda in države.

DANES: Gloria Swanson

„Carmelita, hči tajske legije“
kino »Dvor«

Duhovniške plače

V »Slovenec« čitamo, da so se vršili neki sestanki duhovnikov v Ljubljani. Novem mestu in drugod. Človek bi rekel, to so gotovo bili stanovski sestanki, ki so se bavili z duhovniškim socialnim vprašanjem, s plačami, z uredbo o draginskih dokladah itd. Že iz tega poročila pa je razvidno, da je na teh sestankih bilo govora samo o partijski politiki. Gosp. Korošec je skušal braniti svojo zavoženo politiko pred izključno stanovskim krogom.

Zdi se nam, da je sklicevanje stanovsko — političnih sestankov duhovščine za SLS in njeno umirajočo avtonomistično zablodo ena najslabših taktik za pravilno vpeljavo reforme plačilnega sistema za duhovščino. Stanovska glasila duhovščine so formulirala zahtevo, da se hrovnice izenači z državnimi nameščenici in se jim dá razne pogodnosti, ki jim jih uživajo od strani države. Napredni krogi priznavajo, da je ta zahteva v načelu upravičena, in kakor je vsak stari preko stanovskih sestankov, resolucij in glasil najbolje zastopal svoje želje in pažil, da je bilo zraven čim najmanj politične navlake, tako bi človek paralelno taktiko pričakoval tudi od duhovskega stanu. Rekli bi, da bi prav priprosta pamet priporočala našim katoliškim svečnikom, da se v tej čisto ekonomskih vprašanjih posvetujejo in sestajajo tudi s stanovskimi tovariši pravoslavne vere.

V isti sapi, ko »Slovenec« lije krokodilove solze radi duhovskih prejemkov, pa SLS tira to isto duhovščino na politične sestanke z namenom, izsiliti ali izvesti iz duhovščine aprobacije za skrahirano politiko g. Korošca in Škulja. Ne moremo si misliti nesrečnejšega koraka. Skoro izgleda, kakor da se hoče odvrniti pozornost duhovščine od onih vprašanj, ki jo neposredno tiščijo, na partijske strasti.

Zares dobri vojskovodje so to. Stan zahteva remedium glede prejemkov, isti stan pa naj se obenem kot tak identificira s stranko, ki je v opoziciji ne samo proti trenutnemu režimu, temveč v opoziciji proti celokupni državni strukturi in njeni temeljni ideologiji. Slovenska duhovščina zahteva regulacijo svojih prejemkov, obenem pa naj kliče: Dol z ustavo, dol z državnim in narodnim edinstvom! Izvrstno priporočilo zlasti v hipu, ko je gosp. Stjepan Radić vsa ta gesla vrgel med stanjo šaro.

Zaman poskuša SLS prepričati javnost, da je SDS proti temeljiti preureditvi duhovniških prejemkov. Tudi duhovniki vedo, da je to grda laž. Mi vemo, da se duhovščina na politične se-

stanke, kakršni so se vršili prošle dni, komandira in da so jo to pot na zviščen način zlorabili. A ostala javnost v naši državi ne vé. Vsa srbska javnost čuje danes samo, da je slovenska duhovščina kot taka, torej kot stan izrekla svojo solidarnost z ono SLS, ki je vodila boj za avtonomijo proti državnemu edinstvu, s stranko, ki slovensko samozavest zlorablja za plemensko sovraštvo, s stranko, ki je kakor don Kišot vodila vojsko s — cirilico.

Skraini čas bi že bil, da se trezni del naše duhovščine upre tem zlorabam, ako noče kompromitirati svojih upravičenih stanovskih želja in potreb.

Komunalna politika v Ljubljani.

»Slovenec« se zaletava v gerentski svet, češ, da ni ničesar storil za omiljenje stanovjske bede. Še nedavno pa je »Slovenec« napadal gerentski svet, ker je uvedel akcijo, s katero bi bilo omogočeno že letošnji jesen preskrbeti vsaj 50 družinam primerna stanovanja. Dr. Stanovnik in tovariši so se zaradi te zadeve pritožili celo na velikega župana in za letošnje padla ta stvar v vodo. Tisti deložiranci, za katere se sedaj zavzema »Slovenec«, se imajo torej zahvaliti klerikalcem, ako so na cesti z vsem svojim pohištvo.

V splošnem pa je gerentski svet več storil za odpravo stanovjske bede, kakor pa se je pod klerikalno komando na magistratu »Slovenec« poroča, da je v Ljubljani 740 družin brez lastnega stanovanja. Jasno je, da ljubljanska občina teh 740 stanovanj ne more sama zgraditi. Menda tega tudi najbolj omejeni klerikalci ne bodo zahtevali. Zato pa je gerentski svet skušal povzdigniti za seboj iniciativo in je n. pr. omogočil stavbni zadrugi »Stan in dom« večjo akcijo za preskrbo stanovanj, ko ji je preskrbel potrebno jamstvo. Ravno tako se snujejo na njegovo iniciativo nove stavbene zadruge in se nameravajo podpreti že obstoječe, da bi se vsaj v doglednem času pričelo intenzivnejše stavbeno gibanje v Ljubljani.

Razen tega pa je gerentski svet tudi sam mnogo storil za odpravo stanovanjske bede. V mestnih hišah je priredil celo vrsto stanovanj in iz gradiva bivšega mestnega skladišča na Aleksandrovi cesti se zida velika stanovanjska hiša po dunajskem vzorcu. Največ vredno pri stanovanjski akciji gerentskega sveta pa je dejstvo, da so se nova stanovanja v mestnih hišah oddala proslcem po potrebi in ne na podlagi strankarskih ozirov, kakor se je godilo v ča-

su klerikalnega paševanja na magistratu.

Kakor pa je gerentski svet storil za odpravo stanovjske bede mnogo več kot prej, ko se je na magistratu ugajala samo klerikalna »ta velika politika« in se je z izredno vneto frazazirilo, pa ničesar naredilo, ravno tako se niso zanimarila tudi druga potrebna dela.

Pod gerentskim svetom se v Ljubljani niso prenovila samo razna mestna javna poslopja, ampak se je sploh naredilo za olepšavo mesta več kakor pa kdaj prej. Novi parki, trotoarji, ceste so glasne priče smotrnega dela gerentskega sveta.

Ravno sedaj se gradita novi cesti, in sicer Miklošičeva cesta ter Tavčarjeva ulica, Miklošičeva cesta bo pravi kras ljubljane in je njeno asfaltiranje z ozirom na zvezo med kolodvorom in središčem mesta bilo nujno potrebno. Vse, kakor bo vsak tuje dobil ugodnejši vtis od Ljubljane, ko bo šel s kolodvorom po Miklošičevi cesti v mesto, kakor pa prej, ko se je potapjal v Blatni vasi pod blagoslovljeno klerikalno upravo na magistratu.

»Slovenec« se seveda zaletava v prenavljanje ljubljanskih cest in pravi, da bi bilo potrebnejše graditi nova stanovanja. Tudi stanovanja so potrebna, toda gerentski svet je izposloval v Beogradu iz Kaldmingskega fonda za naše razmere veliko vsoto skoro 15 milijonov kron, ki jo sme porabiti izključno le za tlakovanje ljubljanskih ulic in za nobeno drugo svrhu. Tlakovanje ljubljanskih cest torej prav nič ne obremenjuje mestne občine ljubljanske, pač pa si je gerentski svet s svojim smotrenim delom pridobil neverjenile zasluze za Ljubljano in njeno olepšavo.

Po njegovi zaslugi dobiva Ljubljana zopet svoje lepo belo lice, ki je pod klerikalno malomarnostjo na magistratu počrnelo. Dela gerentskega sveta dovolj očitno govore, da se ljubljanska komunalna politika nahaja na pravi poti.

Politične beležke

— Vprašanje škofijskim ordinariatom v Mariboru in Ljubljani. V šematizmu lavantinske knezoškofije za l. 1925, se nahaja pri mestni župniji v Celju (Sv. Danijel) poleg aktivnih kaplanov še Vinko Munda, ki ga uradni šematizem označuje, kar se tiče njegovega cerkve, nega polica, da je »tajnik SLS«. Morda nam g. Karlin pojasni, ali je to dopustno ali to ni zloraba. Pri Sv. Jakobu v Ljubljani je Frančišek Gabrovšek za kaplana. V resnici je to služba tajnika SLS. Veliko se piše o cerkvenih težavah z izigravanjem duhovščine. Za vzdrževanje tajnikov ene zavožene politične stranke pa je denarja dovolj? Napravite najprej red v lastnem delokrogu! Ako hoče SLS imeti tajnike, naj jih vzdržuje sama, ne pa iz cerkvenih dohodkov. Ob tej priliki opozarjamo gospoda župnika Finžgarja v Trnovem, da se cerkveno poslopje ne sme oddajati klerikalnim društvom, ki so seveda v stvari povsem politična in strankarska.

— Mariborska resolucija za Korotan. Na nedeljskem manifestacijskem zboru v Mariboru na Glavnem trgu je bila sprejeta sledeča resolucija: »Zastopniki slovenskih političnih strank, Narodne radikalne stranke, Narodne socialistične stranke, Samostojne demokratske stranke, Slovenske ljudske stranke in Zveze slovenskega kmečkega ljudstva pošiljamo o priliki petletnice koroškega plebiscita svojim bratom v neosvobojelem Korotanu svoje nalikrenejše bratske pozdrave in jih pozivamo, da kljub težkim razmeram vztrajajo do odločilnega dne, ki se bliža; izjavljamo, da ne priznavamo stanja, ustvarjenega s plebiscitom 10. oktobra 1920, in da ne odnehamo, dokler se ne popravi krivica in Koroška Slovenija ne pridruži svoji materinski svobodni domovini, kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, posebno še v slučaju priključitve Avstrije k Nemčiji; zahtevamo od naših mero-dajnih činiteljev, da se uveljavi v smislu določil senžermenske mirovne pogodbe potom Zveze narodov, ako direktnim potom ni mogoče, pravica do svobodnega narodnega, kulturnega in gospodarskega razvoja koroških Slovencev, dokler so primorani živeti v robstvu; kot predstavniki slovenskega naroda izjavljamo v tem slovesnem trenutku, da ne homo od teh svojih zahtev nikdar popustili, marveč da hočemo v dosego tega cilja složno skupaj delovati, in v ta namen pozivamo tudi celokupni narod k slogi, miru in spravi.«

— Radić o Pašiću. Današnji »Slobo-dni Dom« se bavi s potovanjem Pašića v inozemstvo in pravi: Razni gosposki spekulanti tolmačijo dejstvo, da se predsednik vlade še ni povrnil v prestolico tako, kakor to prija. Eni pravijo, da je Pašić polmrtev, drugi, da je zdrav, da pa ni razpoložen za sporazum. Čeprav ga je sam ustvaril. Tretji mislijo, da se ministrski predsednik sploh ne povrne v Beograd, ker hoče, da se po-prej sestane Narodna skupščina brez izpremembe kabineta in brez vstopa Stjepana Radića vani. Članek končuje z opazko, da odlaga Pašić svoj povratek domov le zaradi nasveta zdravnikov, ki žele, da ostane še nekaj časa v francoskem kopališču. — No, medtem, ko Radić pod krinko »gosposkih spekulantov« tako ugiba, sedi Pašić že lepo v Beogradu!

— Pot St. Radića v Srbijo. Nedavno je St. Radić izjavil, da bo po izvršenih političnih poslih odpotoval v inozemstvo Srbije. Kakor poroča »Pravda«, je ta vest izzvala veliko nezadovoljstvo med radikali, ki so sklenili, da napravijo iz te zadeve vprašanje. Že prej so se voj-

vodinski radikali uprli radićevski agitaciji v Vojvodini, sedaj pa se tudi srbskijanski radikali upirajo nameri Radića, ki mu ne dovolijo širiti njegovih naukov po Srbiji. Dasi se mnogo govori o iskrenosti sporazuma, vendar pa radikali ne dovolijo St. Radiću, da bi se kretal po svoji mili volji. Ako bo sporazum napredoval v sedanji smeri, bomo doživeli zopet nov Radićev demanti, da sploh nikoli ni mislil na Srbijo, še manj pa na potovanje v njeno notranjost.

— Radić predlaga kmetom, naj gredo gradit ceste. Današnji Radićev »Dom« prinaša uvodnik Stjepana Radića pod naslovom »Najvažnejše naloge današnje narodne kmetijske vlade«. V tem članku pravi pisec med drugim, da je najvažnejša naloga popravitv potov po vsji državi in pa povratek naših Američanov v domovino. Vodstvo HSS je v to svrhu izdelalo natančen načrt in proračun za popravilo cest. Izračunilo je, da bi v ta namen potrebovala Hrvatska 64 in Slovenija 16 milijonov dinarjev. Pogoji je, da pri gradbi sodelujejo vojska in ministrstvo za šume in rudnike, ki naj da na razpolago les za mostove. Na poti v Topolo je videlo vodstvo HSS, da so zelo pokvarjene tudi ceste v Srbiji in je zato sklenilo izdelati načrt tudi za Srbijo! Članek predlaga, naj grade pota vojaki in kmetje, ker so tako gradili ceste tudi stari Rimljani.

Po svetu

— Podpis rusko-nemški trgovinske pogodbe. Iz »Lokve« poročajo, da je bila 12. t. m. podpisana rusko-nemška trgovinska pogodba. Za Nemčijo sta podpisala poslanik grof Brockdorff-Rantzau in predsednik nemške delegacije Körner, za Rusijo namestnik komisarja za zunanje zadeve Litvinov in predsednik sovjetske delegacije Hanitzky.

— Čičerin še vedno v Berlinu. Kakor poročajo iz Berlina, ostane Čičerin še par dni tam, nakar se preseli v kako zdravilišče, kjer bo ostal tri do štiri tedne. Pri povratku v Moskvo se bo najbrže ustavil zopet v Berlinu, kjer se sestane s člani nemške vlade, s katerimi se bo razgovarjal o rezultatih lovaranske konference.

— Boj proti prostozidarjem v Italiji. V četrtak 15. t. m. se sestane v Rimu odbor fašistovske stranke. Na tem sestanku bo podal glavni tajnik Farinacci smernice boja proti prostozidarjem. Kakor poročajo, bo zahteval Farinacci od vseh pokrajinskih tajnikov seznam prostozidarjev, ker se bo izvedla stroga revizija strankinih članov, med katerimi ne sme biti noben prostozidar.

Beograjski glasovi o koroških Slovencih

Skoro vsi beograjski večji listi so se ob petletnici nesrečnega koroškega plebiscita spomnili koroških Slovencev s posebnimi članki, v katerih izražajo iskrene simpatije srbske javnosti za naše zaslužnjene brate.

»Politika« je objavila članek, v katerem pravi, da je izguba Koroške pri plebiscitu pomenjala za Jugoslavijo tudi težak moralni udarec, ker je inozemstvo za trenutek pričelo dvomiti o solidnosti naše nove države. Mogoče bi bili tudi naši uspehi v Rapalu vse drugačni, ako bi glasovanje v Koroški mesec dni poprej končalo v našo korist. »Politika« se bavi nadalje z razmerami koroških Slovencev pod Avstrijo in ugotavlja, da žive med vsemi narodnimi manjšinami v Evropi naši bratje na Koroškem v najslabšem položaju.

»Samouprava« je prinesla daljši članek o Koroški izpod peresa dr. Josipa Hebanja, ki opisuje zgodovino koroškega plebiscita ter ugotavlja končno, da je bil prekratek rok dveh let od prevrata do plebiscita, da bi mogla šola prerediti, kar je stoletja robovalo. Prevelik je bil kaos, da bi mogel priprosti seljak razumeti duha novega pokolenja; pretežki so bili okovi tisočletnega suženjstva, da bi se spominjanje za-brisal v kratkem času dveh let. Silne izgube v svetovni vojni, podjarmljenje več kot tretjine slovenskega naroda od obnovljene Avstrije in Italije, vse to so bili pretežki udarci za ostanke malega naroda. Neizčrpna duševna in gnotna sredstva 70 milijonskega nemškega naroda, četudi premaganega, poleg podpore »zavezniki« Italijanov, so tvorila prevelik pritisk na maloštevilni slovenski živelj v Koroški, kar je bilo vzrok, da je 10. oktobra 1920. pri plebiscitu v Koroški od 36.000 volilcev glasovalo samo 15.000 za Jugoslavijo.

Beograjske »Novosti« pravijo med drugim: »Izid plebiscita je sprejelo javno mnenje s protestom, oficijelna Jugoslavija, ki je vedela, da žive v Koroški večinoma Slovenci, pa je izjavila, da ne bo nikdar pozabila Koroške, zlasti pa ne onih 15.278 Korošcev, ki so se svobodno izrekli za zedinjenje z nami. Ob tej priliki pred petimi leti je bilo vzajemnega obtoževanja. Ljubljana je dolžila Beograd in njegov centralistični režim; isto je delal tudi Zagreb, ki je zahteval, naj se odvzame Beogradu slabo vodstvo poslov. To je bilo tedaj potrebno strankarskim vodstvom radi njihovih političnih ciljev. Danes vidijo vsi, da Beograd ni bil kriv, ker je dal vse, kar je mogel in znal. Poraz v Koroški je bil ostra lekcija najprej za Ljubljano samo, nato za Zagreb in Beograd. Jasno je pokazal, da je čim čvrstejša in bližje edinstvo potrebno, da se mlada kraljevina obvaruje in obrani pred neprijatelji. Po petih letih hude borbe, ki jo je posebno ostro vodil Zagreb proti Beogradu in Beogradu proti njemu, se je spoznala v čim ožjem zedinjenju rešitev za državo. Po petih letih so vsi pričeli delati zanj. In danes zbira »Jugosloven-

ska Matica« v svoje vrste vse Srbe, Hrvate in Slovence k delu, da Korošci ne pozabijo svoje zibelke, svojega izvora, da obvarujejo tudi pod Avstrijo, ki jih je stoletja ponomčevala, svoj jezik in svoje ime. Samo tako, ako bomo v svoji svobodni državi vedno mislili nanje, se bodo mogli obvarovati v čisti svojih tradicij ter učrvtiti v njih na one dni, ko bodo vsi Slovenci zopet svobodni in ravnopravni s svojimi brati.«

»Balkan« piše: »Nočemo zameriti onim, ki so verovali obljubam Avstrijancem: predolgo so robovali pod jarmom Avstrijancev, pozabili so, da je tekla zibelka slovenskega plemena na Gosposvetskem polju, omamljeni od spretnosti agitacije Avstrijancev so se izrekli zanje, dasi je jezik njihov slovenski. No, slovenski Bog jih varuje in jih bo varoval, dokler ne bomo dokončali tudi to svoje delo, ki nas čaka v Koroški in ki ga je naš blagopokojni kralj Peter I. Osvoboditelj započel. Naša kri je tudi za vse bratje Korotanci tekla na solunski fronti, na Ceru, v Dobruđi in na albanskih planinah so umirali junaki tudi za vas. Upajte, kajti narod Srbov, Hrvatov in Slovencev stoji za vami! Tužno peva zvon Gospe Svete nad poljem naših pradedov, nad poljem, kjer so na kamnitom prestolu kronali naši pradedje svoje kneze — tužno peva zvon na dan 10. oktobra, na dan nesreče. Toda vstala bo svoboda, od daleč se že opaža, in ko bo izšlo solnce svobode na poljih in planinah Koroške, tedaj bodo objeli bratje brate in se bo veselil narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker bo izpolnil del oporoke, ki nam jo je zapustil naš omiljeni in nikdar umrli kralj Peter I. Osvoboditelj.« Z enako prisrčnimi besedami so se spomnili ob petletnici plebiscita zaslužnjeh koroških Slovencev tudi ostali srbski listi.

Litija.

Litijski Sokolski dom je sprejel vase v petek 9. t. m. nepričakovano veliko število narodno zavednih, ki so prišli da manifestirajo za nesrečne koroške brate in sestre, katerim je utrnulo solnce svobode pred leti — a ne za vedno. Govornik, g. notar dr. Mile Jonko, je očrtal pomen manifestacije. »Mi, ki smo sprejeli iz rok srbske vojske in ostalih zaveznikov svobodo, jo pred petimi leti nismo znali dovolj ceniti, da bi jo ponudili tudi Korotancem. Kakor pa je bilo maščevano Kosovo, tako bo tudi Gospa sveta maščevana.«

»Lipa« je zapela tri koroške narodne pesmi, šolska deca: Rotar Ivo, Pretnar Karlo in Logar Edi so deklamirali patriotske pesmi.

Trbovlje

Manifestacija koroškega dne se je izvršila pri nas kar najbolj slovesno. V soboto dopoldne so ga proslavili na vseh tukajšnjih šolah v zvezi s predavanji in recitacijami, zvečer pa v Sokolskem domu, kjer se je vršila akademija z zelo lepim sporedom. V nedeljo dopoldne se je vršil velik manifestacijski obhod z godbo na čelu iz Vod k farni cerkvi, kjer je položila Zveza slov. vojakov pred lipo svobode žalni venec, nakar so se vršili spominski govori in se vršile koroške pesmi. V cerkvi sami pa se je pozneje braja maža zadušnica za vojake, padle v koroških bojih.

Metlika

Tudi Metlika je rekla svojo besedo. Školarji smo globoko občutne deklaracije učitelje gđc. Ganglove in njenih izbranih učenk in koroške narodne iz grl šolske dece pod vodstvom skladatelja g. Vinka Lovšina. G. učitelj Karel Štrbenk pa je imel lep, jednat nagovor.

Guštanj

V častnem številu so se zbrali zavedni Slovenci trga Guštanj v Mežski dolini dne 11. oktobra ob 3. uri popoldne v prostorih g. Cvitanica k skupni manifestaciji za naše koroške brate. Združena guštanjanska kulturna društva so lepo zasnovala nad vse krasno uspešno prireditev. Zbralo se je toliko zavednega ljudstva, da so bde dvorane g. Cvitanica še pred določeno uro nabito nadučene, tako da so morale vedno na novo prihajajoče množice se stiskati po hodnikih.

Spominsko slavnost je otvoril dekan g. dr. Čukela in podal nato besedo podpredsedniku Jugoslovenske Matice g. F. S. Pinžgarju, ki je s posebno prilastnostjo posetiti našo prireditev. Vihar srčnega navdušenja je spreletel množico, ko je naš zaslužni pisatelj s svojo besedo združil vsa naša čustva v eno voljo in misel, da smo živo občutili v sebi enodušno skrb in ljubezen za neodrešene brate.

Sledile so domorodne pevске in godbene točke guštanjanskega Pevskega in godbenega društva, ki je marljivo izpolnjevalo svoj program. Ko je še g. dekan dr. Čukela prečital resolucijo na naslov našega zunanje ministra, ki je bila z enodušnim vzburjenjem sprejeta, je vrli g. župnik Hafner s Ojstrice predaval s svojim skoptikom krasne slike iz neodrešene primorske domovine. K vsaki sliki je podal izčrpna pojasnila in večinoma orisal tudi posamezne zgodovinske momente in tako mnogo doprinesel k uspehu prireditve.

Sledile so še glasbene točke, ki so dovršeno zaključile nad vse dostojno prireditev. Tudi za našo Jugoslovensko Matico so naše pridne dame nabrale lep prispevek.

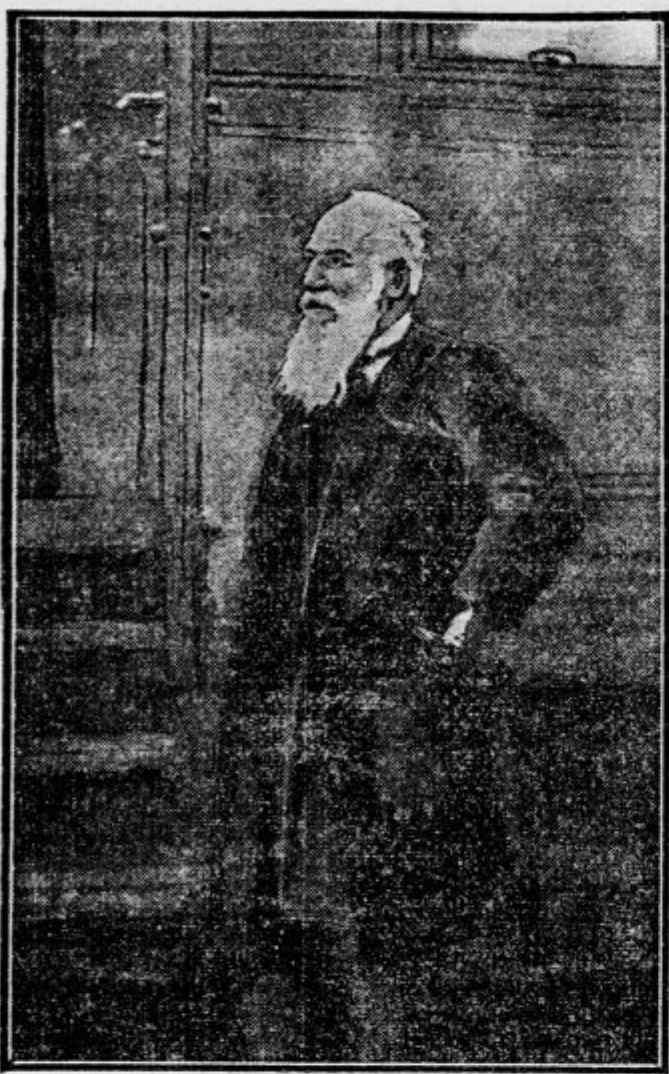
Štip

Iz Štipa prihaja poročilo, da tudi naši bratje ob Brezalnici živo občustvujejo z zaslužnjim slovenskim Korotantom, ki trpi brez svobode, oropan vseh pravic svojega jezika. V Štipu se je vršil prošle nedelje velik zbor, ki je protestiral proti temu, da našim koroškim bratom niso zajamčene narodne pravice. Zbor je sprejel resolucijo, s katero se zahteva svoboda jezika in znotraj življenja koroških Slovencev »Koroški dan« v daljni Macedoniji je bil diven dokaz našega edinstva.

Naši kraji in ljudje

Nikola Pašić v Ljubljani

Včeraj popoldne je na svojem potu v Beograd prispel g. Pašić šil in zdrav v Ljubljano.

Ljubljana, 13. oktobra.

S tržaškim brzovlakom, kateremu je bil priključen salonski voz naših državnih železnic, je dospel danes popoldne ob pol 5. ministrijski predsednik gospod Nikola Pašić s svojo gospo soprogo v Ljubljano, odkoder je z beograjskim brzovlakom nadaljeval svoj pot v prestolico. V spremstvu min. predsednika sta se nahajala šef njegovega kabineta g. Boško Hristić in načelnik g. Ljubiša Lazarevič.

Na kolodvoru je g. Pašića pozdravil minister n. r. dr. Žerjav, ki sta ga gospod in gospa Pašić povabila na čaj. Po čaju sta min. predsednik in g. Žerjav ostala sama v razgovoru vse do tik pred odhodom vlaka.

Medtem se je na peronu zbralo mnogo grobojno občinstvo, ki je priredilo gospodu Pašiću pristržno ovacijo. G. Pašić se je, očitno vznemirjen, najprej pri oknu iskreno zahvaljeval ter je končno z upravnimi mladenci živahnostjo izstopil iz vagona, da ga poročevalci »Jutra« fotografirajo. Splošno se je opazilo, da g. Pašić izvrstno izgleda in da se je naravnost pomladil. Kakor je min. predsednik, ki je bil jako dobro razpoložen, izjavil, se vrača v domovino popolnoma šil in zdrav. G. Pašić zelo hvaležno uspehe svojega zdravljenja v Karlovi Varah in v Evian les Bains, posebno pa mu je v rekonvalescenci prišlo milo podnebje Rivijere. On in gospa sta na poudarjala s kakšno radostjo in občutkom sreče sta pozdravila v Rakeku prvo stanico na domačih tleh.

Pred odhodom vlaka so se pri g. Pašiću javili zastopnik odsotnega vel. župana dv. sv. Kremenšek, direktor Drž.

železnice dr. J. Borko in namestnik polie. ravnatelja dr. Mlekus. Po ljubeznivem razgovoru z njimi in med iskrenimi pozdravi zbrane publike je nekaj minut čez 5. uro g. Pašić nadaljeval svoj pot proti Zagrebu in Beogradu.

Pašić na potu skozi Zagreb.

Zagreb, 13. oktobra. n. Ministrski predsednik Pašić je dospel na svojem povratku v Beograd v Zagreb zvečer ob 9.05. Predsednik vlade ni izstopil in se tudi ni prikazal na oknu.

Pašić v Trstu.

Trst, 13. oktobra. e. Danes donoldne ob 10.30 je prišel preko Milana v Trst jugoslovanski ministrijski predsednik Pašić s soprogo v posebnem salonskem vozu. G. Pašića je pozdravil na kolodvoru tukajšnji jugoslovanski generalni konzul Stepanović z osobeim konzulata, s katerim se je predsednik razgovarjal v svojem vozu. Ob 11.16 se je g. Pašić odpeljal z brzim vlakom proti Ljubljani.

Otvoritev nove šole na Jezeru pri Preserju

V idiličnem Jezeru poleg čudovitega kraškega jezera pod očakom Krimom se je vršilo v nedeljo pristržno slavnostno odprtje nove šole, ki naj bi bilo za vzgled tudi ostalemu podeželju. Danes zidati šolo ni malenkost, vendar pa premagajo dobra volja, sloga in poštvalnost vse ovire. Podjetni vaščani so danovali skoraj vse gradivo in pomagali s stoterimi vožnjami, da so si zgra-

dili lepo šolsko poslopje, ki ne bo imelo kmalu blizu para. Za ljudi, ki so vajeni onih pustih in mrzlih uradnih šolskih kasarn, je jezerska šola nekaj popolnoma novega, ker je postavila doslej običajni uradni načrt na glavo. Ni čuda, da so se tudi okoliški kmetje hitro ogreli za novi načrt, ki ga je izdelal prof. O. Grebenc, predsednik »Probude« in je s tem prav dobro podal v praksi njen program. Šolsko poslopje je slično ostalim kmetijskim hišam na Jezeru po vnanjosti, notranja ureditev in razpoloženje pa je popolnoma moderna.

Učilnica ima zelo velika okna, da prihaja dovolj svetlobe in zraka v njo. Ima dvoje vrat, kar je iz praktičnih in varnostnih ozirov popolnoma na mestu. Šolski odri v starih šolah morajo biti bolj komplicirani, ker ni odhoda in dohoda na oder, tu je pa stvar, kakor smo se prepirali, popolnoma enostavna in zelo praktična. Učiteljevo stanovanje je sicer pod isto streho z učilnico, vendar primerno ločeno in ima tudi od zunaj svoj vhod. Velika in prostorna klet služi lahko obenem za drvarnico.

Nad stopniščem, ki vodi v šolo, je zidana streha v obliki vaških kapelic, kar daje zunanosti dostojanstveno lice. Vsled štedljivosti so na menda odpadla v podstrešju okenca in so zamenjana z okroglimi linami. Ko bo splaniran svet okoli šole in urejen šolski vrt, bo jezerska šola ena najlepših in ljubljanski okolici. O tem ni dvoma, ker je gosp. Schein izborni vrtnar.

Že od daleč so pozdravljali visoki mladi ob česti goste, ki so prihajali iz okolice na šolski praznik. Ob 10. je bila v starodavni podružnici sv. Lovrenca služba božja, kjer je preserski župnik v lepem govoru omenjal otvoritev šole in povdarjal potrebo skupnega delovanja učitelstva in duhovščine v korist vzgoje otrok, kar z veseljem konstatiramo. Po cerkvenem opravilu se je zbrala pred okrašenjo šolo nepregledna množica ljudi in gostov. Kot zastopnik vlade je prišel na slavnost sreški šolski referent gosp. A. Skulja iz Ljubljane, opazili smo tudi učitelstvo okoljskih šol. Navzoč je bil tudi dobrotnik šole graščak gosp. Kosler s svojo obitelji in ljubljanski pevci, ki so ves čas s svojim krasnim petjem razveseljevali navzoče.

Predsednik kralnega šolskega sveta gosp. Anton Mravljec je z izbranimi besedami izročil ključ šolskemu upravitelju Scheinu, ki je nato otvoril poslonie s primernim nagovorom, nakar je domači župnik blagoslovil šolo. Takoj nato se je vršila v šolski sobi šolska prireditve. Najprej se je zahvalil v imenu šolske mladine šolarček vsem, ki so se zidali leni šolski domok. Sedli so nastopili učencev: netje, deklamacije, prizori s petjem, ritmične vaje. Natlačeno polna šolska dvorana je odmevala od ploskanih v zahvalo pridni mladini. Pošrtvovalni upravitelj gosp. Schein je svojo veliko nalogo tako krasno dovršil, da mu iskreno čestitamo. Svoje delovanje je usmeril v skladu s tamošnjimi prilikami in zato ima tako lepe uspehe. Nato je sledil govor srez. šol. referenta gosp. A. Skulja, ki so ga vsi sprejeli z odkritosrčnim odobravanjem. Slavnost je zaključila državna himna, ki so jo zapeli vsi navzoči. Nato je bil obed v bodočem stanovanju šolskega upravitelja. Domače kuharice so imenitno postregle in vse je šlo tako gladko in lepo od rok, kakor na kakem velikem mestnem banketu. Domači mladi svet se je pa preselel v prostorno šolsko klet in se je tam veselil do mraka.

Na čelu stavbnega odbora je stal agilni in poštvalni gosp. Novak iz Notranjih gor. Zidarska dela je izvršil zidarski mojster Stanovnik iz Notranjih gor, mizarska pa horiulski mojster, čegar imena žal ne vemo.

Vsa slovesnost je potekala tako lepo in pristržno, da bo ostala v lepem spominu vsem navzočim. Pošrtvovalnost naših vrlih okoličanov naj bo zgled tudi drugim občinam, na načrte za šole v domačem slogu pa opozarjamo šolsko oblast, ki naj stopi v tesnejše stike s »Probudo«, ki ima med svojim članstvom odlične strokovnjake.

Tat v raju

Pride v kino »Dvor«

Kinopodjetja!

Neko tukajšnje kinopodjetje je naznanja film **Amant** nov polet na sev. pol. Vprašamo, kaj je s tem filmom? Kdaj se bo predvajal? Obiskovalci!

Ivan Zakotnik

starosta šišenskega Sokola, nad dvajsetletni župan Zg. Siske, je bil 12. t. m. z veliko večino glasov (20 : 5) ponovno izvoljen za župana.

Prekopavanje zloglasne Karaburme v Beogradu

Na grobovih morilcev kneza Mihaila. Stari Beograd se naglo spreminja. Se nekaj mesecev, morda celo poprej, pa bo tudi tam, kjer so bili nekdanji hribočki in rupe zloglasne Karaburme, ravnila in čista obala.

Te dni so pričeli zloglasno Karaburmo prekopavati. Vsak dan odvažajo lokomotive dolge vrste vagonov, polnih zemlje. Turki so imenovali ta kraj Karaburmo, kar pomeni črna zemlja. Toda po svojem prirodnem položaju ne zasluži tega imena, niti krvave funkcije, ki mu je bila poverjena. S hribočkov, ki so že napol izginili, se namreč proži na vse strani krasen razgled. Vidi se Zemun in Beograd na zapadu. Višnica s svojimi belimi kočicami, a daleč v banatski ravnini stolpici pančevskih cerkev. Kdor je izbral Karaburmo za morišče, je očitno storil to samo zato, da bi na smrt obsodeni pri tako krasnem razgledu vzbudili še večje žalovanje za življenjem.

Dne 16. julija 1868. je bilo na Karaburmo ustreljenih zaporedoma 14 zarotnikov, ki so dne 29. maja ubili kneza Mihaila. Pri prekopavanju zemlje so delavci že zadeli na grobišče zarotnikov. Nekateri so že izkopani, ostali pa bodo tekoma prihodnjega tedna. Na pogin kneza Mihaila takrat nikdo ni mislil. »Vidovdan«, ki je izšel 29. maja popoldne, se namreč silno pritožuje nad mrtvo situacijo in pravi dobesedno: »Malokdaj so bili novinarji v takih stiskah, kakor sedaj, ko sploh ne vedo, kako bi napolnili list. Politična suša je tako strašna, da ni mogoče niti niti rose na travi, s katero bi bilo mogoče stopiti pred čitatele.« Že dve uri kasneje na je bila polovica Beograda na Topčiderskem drumu, odkoder so nesli ubitega kneza Mihaila. Ljudstvo je bilo silno razburjeno, trgovine so bile več

Krznarstvo

Filip Bizjak, Kolizej, Gospodarska cesta št. 13.

Priporočam vsakovrstne kože v najnovejših barvah za v plašče in kostume. Vedno na zalogi različne boje, šole in ovratniki po solidnih cenah. Prevzamem kožuhaše plašče in jopice v izdelavo in prekojenje po najnovejših krojih.

Dani si
Največji in najnovi
Glorio Swanson
Carmelita, hči tujške legije

Senzacionalni film v 6 velikih dejanjih iz življenja »tujške legije«.
Kino »LJUBLJANSKI DVOR«.
Predstave ob nedeljah ob pol 11 dop in ob 3, 4, 5, 6, 7, 8 in 9 uri zvečer, ob delavnikih ob 4, 5, 6, 7, 8 in 9.

dni zaprte, sledile so aretacije uglednejših pristašev Karagjorgjevičev kar na debelo. V Beogradu in po vsej Srbiji je bilo proglašeno obsedno stanje. Dne 11. julija je pričel proces proti 14 zarotnikom, ki je trajal 5 dni. 16. julija je bila proglašena razsodba, s katero so bili bratje Pavle, Ljubomir, Kostja in Gjorgije Radovanović, Lazar Marić, Stanoje Pogić, Ljubomir Tadić, Bogosav Petrović, Atanasije Atanacković, Blagoje Petković, Vidoje Ivković, Sima in Svetozar Nenadović ter Andrija Vilotijević obsojeni na smrt, knez Aleksander Karagjorgjevič ter Paja Tripković pa in contumaciam na 20 let težke ječe. Vrh tega so bili vsi zarotniki obsojeni, da morajo plačati 8 in pol milijona za izredne izdatke.

Takoj nato so bili vsi obsojenci prepeljani na Karaburmo, kjer se je zbrala ogromna množica naroda, da prisostvuje justifikaciji. Orožniki so enega za drugim privezali k stebru in jih streljali. Čim je bil ustreljen prvi, so privezali in ustrelili drugega in tako naprej. Slučaj je hotel, da je postal žrtev justifikacije tudi eden izmed onih, ki so izvrševali smrtno obsodbo. Ko so bili oddani štirje strelji na devetega zarotnika Atanasija Atanackovića, je bil ta še vedno živ. Sele po petem strelu se je zgrudil mrtev na tla. Takoj nato so privezali zarotnika Blagoja Petkovića. Toda eden izmed projektlov, ki so bili izstreljeni nani, je zadel v trdi in glavi steber, se odbil ter ubil poročnika Vaso Mijatovića, ki je stal s svojim odredkom preblizu.

Takoj po izvršitvi smrtnih obsodbe je nastala silna nevihta in vtila se je strašna ploha, tako da so popi vodili procesije in molili, da bi prenehal dež. Dne 20. julija je treščila strela v okolici Karaburme in takoj se je raznesel glas, da je treščilo na grobove ustreljenih zarotnikov in da je to znak božje jeze. Nedaleč od grobov ustreljenih si je približno pred 20. leti zgradil neki čuvaj občinske imovine malo hišico, v kateri še sedaj stanuje. Niemu so sedaj delavci pripovedovali, da vidijo pri povratku z dela na grobišču zarotnikov vedno večno luč. Pa še razne druge čudežne stvari so razširjene med narodom o tem grobišču. Že pred vojno so finančni stražniki, ki so križarili med Višnjico in Karaburmo, govorili, da so videli na grobu devočko v dolgi beli halji in razpletenih las. Prestrašeni so pobegnili. Čuvaj, ki še sedaj tamkaj prebiva, seveda sveto veruje vse te pripovedke, čeprav sam naglašja, da z lastnimi očmi še nikdar ni videl nobene prikazni na grobišču ustreljenih.

Sicer se za to grobišče sploh nikdo nikoli ni brizal. Le neka rojakinja ustreljenih je postavila na grobišču kamenit križ, v katerega pa je med svetovno vojno udarila granata in ga razbila.

Iz Primorja

• **Zučetek pouka na tolminskem učiteljsku bo v ponedeljek dne 19. oktobra.** Prošnjo za vpis je treba do tega dne vložiti na tajništvo zavoda.

• **Proslava obletnice odkritja Amerike.** V Trstu so te dni praznovali obletnico odkritja Amerike po Kristofu Kolumbu. Na javnih poslopih so bile izvešene zastave in zvečer je bilo mesto razsvetljeno.

• **Novo vino bodo začeli točiti v Gorici.** L. kor se glasi od obda pristojnih oblasti, č. 24. oktobra.

• **Razstava v Kobaridu.** Dne 16. novembra t. l. se otvori v Kobaridu razstava goveje živine belanske pasme. Z njo bo združena razstava žrebet kobarških pa me. Svoj čas so kobarški konji zelo sloveli.

S filmskim aparatom okrog sveta!

PRIDE V KINO »IDEAL«

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama:
Sreda, 14.: »Pegica mojega srca«. C.
Četrtek, 15.: »Ifigenija na Tavridi«. D.
Petek, 16.: »Periferija«. F.
Sobota, 17.: »Pegica mojega srca«. B.
Nedelja, 18.: »Zimska pravljica«. Izv.
Opera:
Sreda, 14.: »Aida«. E.
Četrtek, 15.: Zaprt.
Petek, 16.: »Mrtve oči«. A.
Sobota, 17.: »Hoffmannove pripovedke«. C.
Nedelja, 18.: »Nabori Povratka«. Premijeri. Izven.

Jules Massenet: Manon

Bujna lahko umljivih, prikupnih, sladko koprnetih melodij je Massenetova »Manon«. Lahko bi jo bil zložil Italijan davno pred Wagnerjem in Mascagnijem, samo da jo je napisal Francoz z diskretnimi bojami, z večjo gracio in likantnostjo. Francoz Massenet je ljubil pač, kakor Thomas, Gounod, Boieldieu ali Au' er predvsem cvetočo melodijo, žiste skorde po vzoru glasbenih klasikov, sklenjeno formo, pestrost ritmov in

šim sladkejšo izražanje čustev. Zato je njo g. »Manon« opera velike popularnosti, stalno na repertoarjih, simpatična pevcom in široki publiki.

V Ljubljani smo slišeli »Manon«, rojeno l. 1884 v Parizu, šele koncem l. 1902 in drugič spodobetka l. 1912. Torej je torej tretjič na našem opernem repertoarju. Prvič so jo uprizarili močno skrajano, drugi izdatno popolneje, a niti danes še ne prinašajo prizorov na promeni in s baletom in velikim ansamblom. Manon smo imeli doslej tri: gdč. C. Wilson, gdč. Chalereje in go. Lovčeto in tri des Grieux: + Jastržbskega, + Drvoto in g. Banovca. In če se zopet oziramo v prejšnost, primerjamo s sedanjo stjo, lahko rečemo, da smo za preteklost lahko prav ponosni.

Danes se na jezi prav posebno le dveh faktorjev: sveže umetniške osnovenosti in ravnanja Polia in pa našega orkestra. G. Polić je resen, energičen, tenkovesten in t. n. kodažen dirigent velikega okusa in pozitivnega znanja. Sam do zvestosti discipliniran, dosleden na odru in nad odrom z disciplino najvidnejše in najslabše uspehe, ki obetajo dvigniti našo opero znova na višino, na katero stremimo. Orkester je pomno-

žen na 40 oseb in pod Poličem svira, poje, plaka in vrdi, da in amo zopet užitek in kor nekdanj. Tako nam vzbuja »Manon« za ljubečnost najlepše nade.

O premieri nisem pisal. Čutil sem, da so solisti deloma od skupni utrujenosti, deloma zaradi treme še nesvobodni. In res je bila snodaj prva repriza v vsakem oziru dovršenejša. Go. Lovčeto in v naslovni vlogi se vidno vigrava, ter je zlasti koncem III. in IV. dejanja igralski že prav izvrstna. Povski je prinesla svojo partijo mestoma prekrasno in efektno.

G. Banovca kot chevalier des Grieux je kot pevec izdalen in igralski simpatičen; želno le še, da položi v svoj sprev še več lastnih in tujih pesmi in besednih čustva.

Gardist Lescart je bil g. Šubelj, ki se je trudil z vso ambicijo, pel prav ugodno, a izgledal je premisljen in z ozirom na roman nekarakteriziran.

Po vzoru krojačij g. Betetta je snožil pel g. Rumpelj grofa des Grieuxa - priznani dostojanstvenec. Zal, da je partija pripravana, ker je izpuščena l. slika III. dejanja.

Tre t. d. n. g. Ribič, a. g. Korenjakova in g. Potokarjevič je bil prav dober. Morfataine g. Mohorič je bil, tretjig g. Janka pa je bil materialu in igri se delo uveljaviti, ter je vzorno študiran in se vseskozi odlikuje.

Dekoracij so za naše razmere dovolj prijetne, v kostimih pa bi si želeli več harmonije in stila in bojah. Zal, da smo še vedno siromaki.

V obseh slikah IV. dej. v igri še ni vse v redu, a tudi to se še lahko popravi.

V celnem prav lepa predstava, ki je publiki močno ugajala. F. G.

Gledališče s proficilom je skupina »Srpskega nar. pozorišta«, ki je nedavno gostovala v Titulu ter ima doslej nad šest tisoč Din prebitka.

Kokotovičev bakropis starega Zagreba. Povodom kulturno - zgodovinske razstave v Zagrebu je izdal grafik Dušan Kokotović mapo slik starega Zagreba, ki obsega 12 bakropisov. Kokotović je v svoji stroki priznan umetnik.

Književne nagrade Aerokluba, Aeroklub SMS v Beogradu je razpisal troje nagrad za literarne spise iz letalskega življenja. Prva nagrada znaša pet, druga dva, tretja pa en tisoč Din.

Gemler obišče Prago. Francoski gledališki ravnatelj Firmin Gemler, ki je doslej v Berlinu kooperacij z nemškimi uredskimi umetniki, kani obiskati v najkrajšem času Prago, Dunaj, Amsterdam, Varšavo in Stockholm ter New York. V vseh teh mestih se bo pozajal glede ustanovitve zveze mednarodnih gledališč.

»Zlati petelinček«, burleskna pravljica na opera ruskega skladatelja Rimski-Korzakova se je izvajala nedavno v Frankfurtu o/M. Predstava ni uspeła.

Novo premijere v Splitu, Splitko gledališče pripravlja po uspehih predstavah Vojnovičevih »Maškarat«, Shawovega »Pygmaliona« in Merejeve »Skušnjeve« nastopna dela: Tolstega »Vstajenje«, Shakespearjevo žaloigro »Romeo in Julija« ter Avenčenko »Igro s smrtjo«. Premijere teh dram bodo v 10 do 15 dneh.

KINO IDEAL

V sredo 14., četrtek 15. in petek 16. t. m. abavna veseloigra

„Mož na poskušnjo“

orig. naslov »Blauharis achte Frau« z ljubko temperam. tno

Glorio Swanson

Ni nje trzha povdarjati, kakšna je ta igralca, ker če se je omenil, da je ista za Ameriko druga Lya Mara — je vse povedano. Naj bja se... 12/25/26

S filmskim aparatom okrog sveta

Predstave v delavnikih: popoldne ob 3, 4, 5, 6, 7, 8 in 9 uri.

Predstave v nedeljo: ob pol 11 dopoldne, popoldne ob 3, pol 5, 6, pol 8 in 9, ur.

Domače vesti

A. znajo . . . ?

Gojenka ljubljanskega »Socijalno - higijenskega zavoda za zaščito dece« se nahaja z Rockefellerjevo štipendijo v Toronto, velikem mestu Kanade. Predsednik svetovne Rockefeller Foundation, kateremu je gospodična predstavljena, jej pravi: »Aha, iz Jugoslavije? Poznam nekatere gospode iz Vaše države. Zlasti se spominjam na Vašega gosp. dr. Andrijo Stamparja, s katerim sem se spoznal v Ženevi . . . Nekatera poglavja njegove knjige o socijalni higiji bi se morala prevesti na angleščino . . . Ali znate v Jugoslaviji primerne ceniti dragocene zasluge in visoke sposobnosti tega moža? . . .«

Ali znate? Gospod predsednik se je nevede s prstom dotaknil rane. Rad bi poznal pri nas ljudi, kojih sposobnosti in zasluge se cenijo. Navada je, da se naglašajo pri vsakomur in pred vsakomur le napake, resnične ali namišljene. Pa ona naša slavna »fovlja!«

M. A. C.

* Notranji minister v Zagrebu. V ponedeljek je došel v Zagreb notranji minister Boža Maksimović, da sprejme svojo soprogo, ki se je pripeljala z Dunaja. Zanimivo je, da je vsem prepovedal objaviti njegov prihod. Sprejel ni nikogar razen velikega župana Trešića. Zvečer je odpotoval s soprogo v Beograd.

* Iz profesojske službe. Na srednji tehnični šoli v Ljubljani so postavljeni za profesorja v I. kategoriji inž. Romeo Strojnik v 6. skupini, Davorin Volavšek v 5. in Julij Nardin v 4. skupini.

* Smrtna kosa. Dne 12. t. m. je umrla v Komenskova ulici gdč. Marija Regovšek. Pogreb se vrši danes ob 4.15 popoldne. — V Blanci je umrl nadučitelj v p. g. Hinko Likar. Pogreb se vrši pred pretekli ponedeljek. — V Žužembejci je rodbini Pirčevi umrl sinček Marjanček. — V Gradu je umrla nadučiteljica vdova ga. Terezija Čokl. Truplo prepeljejo 14. t. m. v Poljčane, kjer se vrši ob 3. popoldne pogreb. Na Kongresnem trgu št. 3, je umrla učiteljica ročnih del gdč. Karolina Zehrer, učiteljica ročnih del v Mostah. Pogreb se vrši danes ob 3.30 popoldne. — Dne 12. t. m. je umrl v Smrtnem ob Dreti trgovec g. Ivan Klančnik. Pogreb se vrši danes ob 9. popoldne. N. v. m. p.

* Zaposlovanje inozemskih delavcev. Inspekcija dela v Ljubljani uradno razglasa: Vsi poslodavci, ki hočejo zaposlovati inozemske delavce, zaposlene v tuzemstvu že pred 14. junijem 1922, se opozarjajo na to, da zavezani razglasi v 95 številki »Uradnega lista« z dne 12. t. m. Obenem se opozarjajo, da za ponovne prošnje, predpisane v tem razglasu niso potrebne izjave Delavske zbornice in Borze dela, kot to sicer »Pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev« predpisuje, temveč je treba v to svrhu priložiti uradno potrdilo političnih oblasti (političnega ravnatelja itd.), ki dokazuje, da so bili sprejeti na delo, predno je stopil v veljavo zakon o zaščiti delavcev.

* Udrugi odvetniških kandidatov. V Beogradu se je preteklo nedeljo vršila konferenca odvetniških kandidatov, na kateri se je soglasno sklenilo, da se ustanovi udruženje odvetniških kandidatov za celo državo. Sprejeta so bila tudi pravila novega udruženja. Po vseh večjih mestih se ustanove podobni novega udruženja.

* Odnosaj med Rumunijo in Jugoslavijo. Naš poslanik v Bukarešti Colak-Antić, ki se je mudil nekoliko dni v Parizu, se je vrnil v Beograd, da sprejme navodila za ureditev raznih vprašanj z rumunsko vlado. Čez par dni se vrne v Bukarešto.

* Železnica Krapina-Rogatec. V ponedeljkovi seji finančnega odbora je prometni minister izjavil, da je v novi drž. proračun za leto 1926-27, vstavil primerno vsoto za zagradbo železnice proge Krapina-Rogatec.

* Znižana pristojbina za časnike in časopise v mednarodnem prometu. Po določilih drugega odstavka točke 1 člena 34. stockholmske svetovne poštne konvencije je naša pošta uprava pristala na to, da se v prometu s spodaj naštetimi državami časniki in časopisi, ki jih uprave neposredno pošiljajo, odpravljajo proti pristobini, ki je za 50% nižja od pristobine za navadne tiskovine. Pristojbina za časnike in časopise ki jih pošiljajo uprave iz naše države v spodaj našete države, znaša torej 25 par za vsakeh 50 g ali del te teže. To velja od 1. oktobra t. l. Države za katere in iz katerih velja znižana pristojbina so tele: Alžir, Argentina, Avstrija, Češkoslovaška, Francija in kolonije Letonija, Luksemburg, Madžarska, Maroko, Nemčija, Poljska, Portugalska in kolonije Rumunija, Rusija, Paragvaj, Sirija in Libanon in Tunis.

* Nove pisemske znamke. Kakor nam poročajo iz Beograda pridejo nove pisemske znamke že letos v promet. Sedaj se razmnožavajo matrice. Znamke bodo izdelane v naši državni tiskarni, ki je v to svrhu opremljena s potrebnimi stroji. Nove znamke bodo za dve liniji dalše, kakor sedanje. Širina pa ostane neizpremenjena. Na prvo pridejo v promet znamke po 25 in 50 par in po 1 Din.

* Planinska kočja na Slemenu. Na Slemenu v zagrebški okolici se prihodnjo nedeljo otvori nova planinska kočja, ki se bo ime-

novala »Koča kralja Tomislava«. Koča je baje največja v Jugoslaviji. K otvoritvi so povabljeni vsa planinska društva Jugoslavije.

* Za gradnjo jadranskih pristanišč je prometno ministrstvo odobrilo primerne kredite. Za gradnjo pristanišča Aleksandrovo na otoku Krku je predviden kredit 1.901.000 Din za gradnjo pristanišča Sv. Martin pa 400.000 dinarjev.

* Trgatev na Dolenjskem. Nekoliko pozneje kakor druga leta, kar je pa posledica deževnega poletja, se je te dni kakor v Slovenskih gorah in na Biželskem pričela tudi na Dolenjskem in v Beli krajini trgati. Grozdje je v solnčnih jesenskih dnevih lepo dozorelo in bo letošnja vinska kapljica debara in pridelek precej obilen.

* Cvetlična razstava v Zagrebu. V dne 24. in 25. oktobra se vrši v Zagrebu cvetlična razstava, ki jo priredi zadruga umetno-vrtnarskih obrtnikov za Hrvatsko in Slavonijo. Poseben oddelek bo tvorila razstava krizantem, ki so v tej letni dobi na višku svoje krasote.

* Sokolski gledališki oder na Viču otvori svojo letošnjo dramsko sezono v nedeljo, dne 18. oktobra z narodno igro »Rokovnjača« v režiji brata Remsa. Začetek točno ob pol 8. zvečer. Cene sedežem in stojščem kakor lansko leto. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri br. Jeločniku v Rožni dolini in v Sokolskem domu. Vabimo vse prijatelje Sokolstva k množičnemu obisku Zdravju!

* Dve žagi, hiša in gospodarsko poslopje 4 oraje ajiv, 1 oral travnika, last Alojzija in Olge Poljšak v Vrhu pri Zalcu, se bodo na javni dražbi prodala 16. t. m. ob 9. popoldne pri okrajni sodnji v Celju, soba št. 4. Sodniško cenjeno je na 811.182 Din. Vadij znaša 81.118 Din najnižja ponudba je 540.789 Din. 1961

* Toplo vreme v Dalmaciji. Iz Dubrovnika poročajo, da vlada tamkaj še nenavadno lepo in toplo vreme. Nebo je od jutra do večera jasno in modro kot azur. Opaža se tudi živahnejši promet tujcev.

* Stavka v solinah na Pagu končana. Ministrstvo za socijalno politiko je prejelo obvestilo, da je stavka delavcev v solinah na Pagu končana v prilog delavcev. Delavske plače so se zvišale za trideset odstotkov.

* Težka nezgoda na morju. V bližini Šila na otoku Krku se je preteklo soboto pripetila nezgoda, pri kateri se je smrtno ponesrečil 70 letni stari Ivan Lončarič. Z ladjo se je s Krka vračalo nekoliko žensk v Selca. V bližini Šila pa je močna burja prevrnila malo ladjo, tako da so vsi potniki popadali v morje. Imeli so toliko prisotnosti duha, da so se oprili ladje. Večje čez tri ure je prišla pomoč. Vsi so bili rešeni, le stari Lončarič je na transportu v Selca umrl.

* Proces proti Arnavtu Hasanu Mitariju. V Beogradu se je pričel večerj dopoldne proces proti Arnavtu Hasanu Mitariju, ki je v mesecu aprilu t. l. v Petrovaradinu kot vojak na straži ustrelil administrativnega poročnika Kokanovića in Bančeta ter ruskega polkovnika Uspenskiga. Razen umora je obtožen tudi dezertacije na Madžarsko. Obtoženec dezertacijo priznava, o umoru oficirjev pa pravi, da so ga pravoslavni vojaki na veliko noč silili, da je čez mero pil. Pijanemu se je na straži zdelo, da mu preti nevarnost, vsled česar je streljal. Šte pozneje, ko so mu povedali o umoru oficirjev, je spoznal, kaj je napravil.

* Od doma pobegnili Od svojih rediteljev v Vojniku je pobegnili v nedeljo zjutraj 14% leta stara rejenka Marica Mirnik brez dokumentov. Ker je odnesla s seboj tudi nekaj obleke in perila svojih rediteljev, se vsakogar svari pred nakupom in prosi, naj obvesti o bivašči deklici, ki je odšla proti Vitanju, Ferdo Skofleka v Vojniku pri Celju.

S filmskim aparatom okrog sveta!

PRIDE V KINO »IDEAL«

Volnene jopice,

pletene, modne telovnike za gospode in dame, svitarje, male obleke, kance, majice in vseh vrst trikotaja nudi najceneje 44-2-11

E. in J. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

* Tragičen samomor v Zagrebu. Včera zjutraj je skočila v Zagrebu na trgu N. št. 2 iz četrtega nadstropja 18 letna Marica N., služkinja pri inženjerju Robertu Deutschu, ki je obležala na mestu mrtva. Dobila je težke notranje in zunanje poškodbe, posebno na rokah in obeh nogah. V pisnu, ki ga je pustila svoji prijateljici pravi, da je šla v smrt, ker je bila velika grešnica. Truplo pokojnice so prepeljali nato v bolnico usmiljenih sester.

* Ljubavna tragedija na Bledu. Kakor smo nedavno poročali, sta v »hotelu Petran« na Bledu izvršila samomor mlad moški in približno dvajsetletna gospodična, katerih identiteta se sprva ni mogla dognati. Sedaj se je ugotovilo, da je mladenič, ki je kakor vse kaže — ustrelil najprej svojo ljubimko, potem pa še samega sebe, Ludovik Namorč, uslužbenec tvrdke Singer v Mariboru, ona pa Terezija Poček, trgovska uslužbenka, rodom iz Mosteca pri Brežicah, ki je v zadnjem času stanovala v Ljubljani na Rimske cesti št. 23.

* Velika tatvina v Slov. Bistrici. Kakor smo poročali, so v trgovini Al. Pinterja v Slov. Bistrici izvršili cigan velika tatvina. Odnegli so blaga za 60.000 Din. Na tatove se opozarja zlasti prebivalstvo v ptuški okolici. Izsleditvi ukradenega blaga dobi 4000 Din nagrade.

* Veliko tihotapstvo v Rinskih toplicah. Pred kakimi 14 dnevi je dospela v Rimske toplice preko Jesenic pošiljatev treh velikih kovčkov na neznanu, navidezno ime ne-

koza kopalniškega gosta. Ker na pošiljatelj ni bilo opaziti carinskih označb, se je zdelo stvar postajenčelnu Meaku sumljiva, posvetoval se je s svojim tovarišem v Laškem ter končno ovdal zadevo žel. ravnateljstvu v Ljubljani in srezkemu poglavarstvu v Laškem. Kmalu je prišla poizvedovat o pošiljatelj neka elegantna gospodična, ki jo je g. Mejak poslal na srezko poglavarstvo, kamor jo pa ni bilo. Nato je prišel neki gospod, ki je hotel pošiljatev reekspedirati v Novi Sad. G. Mejak je ponovno zahteval preiskavo ter zadržal pošiljatev na ukaz srezkega poglavarja v Laškem. Te dni so res pripeljali kovčke v Laško ter pregledali vsebino. Napolnjeni so bili s svilno in dragoceno kožuhovino v vrednosti več milijonov kron. Blago se bo odpeljalo v Ljubljano.

Danes

„Carmelita“

hol tujsko legije, Gloria Swanson
kino »Dvor«

Iz Ljubljane

— Popravek. V našem včerajšnjem poročilu o plesni šoli krožka »Tabor« sta bili pomotoma izpuščeni kot pokroviteljici plesnih vaj ga. Mohoričeva, soproga g. tajnika Trgovske in obrtniške zbornice in ga. Potnikova, soproga g. Potnika, tovarnarja v Ljubljani, kar s tem popravljamo.

— Popravek. V včerajšnjem smrtnem oznanilu Marije Regoršek se nam je vrnila pomota. Besedilo bi se moralo pravilno glasiti: gospodična Marija Regovšek.

— Redek slučaj. Prošli teden so stanovanjci Gradu z zapadne strani čuli vsako jutro od 5. do 6. ure živijoče kikirikaje gozdnega jereba. Požarni čuvaj ga je celo opazoval, ko se je blizal iz gozda k razgledni poti. Najbrž se je jereb semkaj zatekel, običajno pač ni, da bi se držal v taki bližini svojih preganjalcev, ljudi.

— Z ljubljanskega Grada. Sedanji gerentski svet je na ljubljanskem Gradu predelal že skoro vse prostore dvorane in lepa in pripravna družinska stanovanja, ki po svoji praktični spretni predelavi prav nič ne zaostajajo za stanovanji katerekoli hiše. V kratkem začne predelavati še dvorano, ki jo je dosedaj imel v posesti »Rdeči križ« in dvorano, iz katere se je v kratkem izselila neka stranka. Kakor čujemo, bo na ta način pridobilnih zopet 5 do 7 družinskih stanovanj. Če bi ostale institucije tako intenzivno in v tolikšni meri reševale stanovanjsko krizo kot magistrat, bi v ljubljanski prestolici ne bilo toliko stanovanjske bede. Magistrat je že tudi izdelal načrt, da prezida veliko bivšo bolniško dvorano, kjer so sedaj nastanjeni ruski akademiki. Isti bi se morali preseliti v tkov. viteško dvorano, koder je nastanjenih prav tako nekaj ruskih akademikov. Ta dvorana bi dala, upoštevajoč premetstev vojaške pošte iz posrednega sporednega hodnika, najmanj sedem družinskih stanovanj.

Z adapecijami ljubljanskega Grada v notranjščini je mestni magistrat Grad izpremenil v ogromno kolonijo, kjer sedaj stanuje nad 80 družin s približno 600 prebivalci.

— Nasadi in sprehajališča na ljubljanskem Gradu so bili letošnje leto v mnogem čudno in znatno izboljšani. Posebno gozdič proti Orlovemu vrhu in Orlov vrh, sta dobila popolnoma predrugačen lice. Magistrat je pota razširil, jih posul s peskom, zanemarjene stopnice h Kernovemu znamenju, za okoliško okusno renoviral, očistil nasade tako, da kmalu ni lepšega šetališča kot je grajski gozdič. Razen večernih parov in zamudnikov ga prejšnja leta že skoraj nihče ni več posečal, tako je bilo vse zanemarjeno, letošnje leto pa opazoma vedno večje število pasentov, zlasti družin z otroci, ki vdihavajo tolikanj zdravi smrekov zrak, neokužen od prahu in navlake iz tovarniških dimnikov. Če bo šlo v tej smeri delo še v bodoče, bo Grad s svojo okolico končno le dobil lice, kot zasluži in kot mu pristaja.

— Neprevidezost. Mlekarice so precej vrljave, pozabljive in strašno neprevide. Svoje vozičke puščajo na običajnih hodnikih. Včera ga je neka mlekarica pustila tik ob tramvajski tračnici, sama pa se je mudila v trgovini. Tramvaj je zadel v voziček, posode, k sreči že prazne so se zakotalile po cesti in le vozniku se je zahvaliti, da ni bilo večje nesreče, ker je tramvaj takoj ustavil! Voz in posode je seveda poškodovalo.

— Sokol I. pozivlja člane in članice, da se udeležijo pogreba umrle sestre Karoline Zehrerjeve. Pogreb je danes popoldne ob pol 3 uri s Kongresnega trga št. 3 na pokopališče k Sv. Križu. Pogreba se udeležimo v civilu s sokolskim znakom. — Odboj.

— Plesne vaje J. n. a. d. »Jadrana« se vrše redno vsak petek ob 8. uri. Otvoritvena plesna vaja bo v petek dne 16. oktobra ob 8. uri v dvorani napr. dijaškega doma, Tomanova ulica 3.

— Koroska razstava v Narodnem domu je odprta še danes v sredo.

— Mestna Orjuna Ljubljana poziva vse sestre in brate, ki hočejo sodelovati pri prireditveni sekciji, da se udeležijo sestanka v četrtek dne 15. t. m. ob 20. uri v društvenem lokalnu na Dunajski cesti. 1960

— Kolizejski gledališki oder nanašanja vsem svojim članom in članicam, da se od danes naprej vršijo dramske skušnje vsak večer točno ob 8. uri v prostorih dijaške kuhinje »Domovine« na Dunajski cesti (nasproti ljubljanske kredite banke). — Kolizejski gledališki oder vabi vse gospode in gospodične, ki žele sodelovati pri dramskem odseku, naj se čim prej javijo pri tajniku gledališkega odra. Vpisovanje

Senzacija

Tat v raju

pride v kino »Dvor«.

se vrši vsak večer od 20. do 22. ure v prostorih dijaške kuhinje »Domovine« na Dunajski cesti.

— Cenl. občinstvo se vabi, da si ogleda na novo urejen damski salon modistinj Marte Stanovic v Dalmatnovi ulici (palaca Vzajemne poslovalnice).

— Zaloga izdelkov Konzervne tovarne »Globus« na Vrhniki se nahaja sedaj, ko se je paviljon na Vodnikovem trgu odstranil, nasproti preko ceste v trgovini z delikatesami in zalogi sira Antonije Pibernik, Vodnikov trg št. 5. Tam se dobe vsako sredo in soboto prvovrstne domače krvavice, jetrnice in pečenice; vedno sveže hrenovke in drugi mesni izdelki, vse vrste mesnih in sadnih konzerv, marmelade in konzervirano sočivje, vse vrste sira, sirove čajno maslo, rum, konjak, likerji, vino v steklenicah, divjačina in zaklana perutnina, 1962

Iz Maribora

— Narodni poslanec g. dr. Pivko biva že od nedelje v Beogradu, kjer prisostvuje sejam finančnega odbora Narodne skupščine.

— Švicarski konzul v Mariboru. Poročilo o krasnem sprejemu Švicarjev v Mariboru moramo izpopolniti v toliko, da je bil navzoč tudi švicarski konzul iz Zagreba, ki se je zelo laskavo izrazil o krasnem sprejemu švicarskih pevcev.

— Tiskarski škrt nam je zanesel večeraj notici o uradnem dnevu Trgovske zbornice v Mariboru in o obisku zagrebških gospodarskih krogov mariborskih industrij med celjske novice.

— Se vedno nemški napisi. Zemljiška knjiga na mariborskem okrajnem sodišču ima še vodno samo nemške napise. Boli ta škandal trajal večno kljub temu, da so časopisi že ponovno opozarjali na to? Zemljiška knjiga je vendar javna in bi morala biti vsakomur dostopna. Slovencem, ki ne znajo nemški, pa tudi onim, ki obvladajo nemščino, toda ne poznajo grdih nemških spakedrank lepih slovenskih krajevnihi imen pa je zemljiška knjiga naravnost nedostopna.

— Ljudska knjižnica (Narodni dom) posluje ob četrtkih in sobotah od pol 9. do pol 20. ure ter ob nedeljah od pol 10. do pol 11. ure. Za mladino je rezervirana sobota od 18. do 19. ure. Nove člane sprejema knjižnica ob vsaki uradni uri. Predložitni pa je treba kako legitimacijo v svrhu ugotovitve identitete.

— Češki tečaj JČ Lige se prične v petek dne 16. t. m. in sprejema prijave urar Franjo Bureš v Vetrinski ulici. Prijavi se lahko vsakdo. Udeležje se naj ga zlasti Sokoli, ki nameravajo naslednje leto obiskati zlet v Pragi, da bodo lažje razumeli prške zgodovinske znamenitosti in se orijentirali v veliki Pragi z njenim pestrim gospodarskim in kulturnim življenjem. Pouku jezika bo sledilo razlaganje o razmerah v češkoslovaški republiki.

— Ljudska univerza. Danes v sredo dne 14. oktobra predava g. dr. Šarič o tuberkulozi, v petek 16. t. m. g. dr. Jurečko o splošni higiji, v ponedeljek 19. oktobra gospa dr. Kučkovčeva o higiji žene, v sredo 21. oktobra g. dr. Toplak o higiji otrok, v petek 23. t. m. g. primarij dr. Černič o prvi pomoči v nezgodah, dne 26. oktobra pa se zaključi higijenski tečaj s predavanjem g. dr. Jurečka o zdravstveni zakonodaji.

— Sprememba v industriji. »Tabor« poroča, da je kupil tovarno papirja na Slad ki gori, ki je bila last industrija g. Josipa Rosenberga v Mariboru, njegov nečak g. Sessler.

— Posestno gibanje. Trgovec g. Karel Gaspari je kupil v Razlagovi ulici hišo bivšega grofa Fedrozija, s čemer je zopet prešla ena hiša v Mariboru v slovensko posest.

— Skioptične slike o Hynajsovih delih, ki se bodo kazale v četrtek dne 15. oktobra ob 20. uri v prostorih Ljudske univerze v gledališkem posloju, bo v zanimivem predavanju o umetniškem delovanju in življenju češkega slikarja Vojtecha Hynajsa pojasnjeval profesor ljubljanske univerze, dr. Mesesnel. Mariborska JČ Liga bo krila stroške tega predavanja sama, tako da ne bo nobene vstopnine, ker hoče Liga čim širše sloje seznaniti z veliko češko kulturo. Člani Lige naj smatrajo predavanje že z ozirom na odličnega gosta iz Ljubljane za obvezno.

— Zopet težka žrtev streljanja v Slovenskih gorah so ta toden pričeli s trgatvijo in s tem seveda tudi z običajnim streljanjem z možnarji, ki je povzročilo našemu ljudstvu že toliko težkih nesreč. Včera so pripeljali v mariborsko bolnico 27-letnega posestniškega sina Martina Kranca od Sv. Marjete ob Pesnici. Kranj je hotel počastiti trgatev s streljanjem z grica. Možnar pa mu ni hotel počiti, čeprav je iz daljave dolgo užigal s »kuščarjem«. Neprevidez Kranj je stopil bliže in tako opazoval možnar. V tem trenutku pa je možnar eksplodiral in nesrečnemu mladeniču popolnoma razmesaril gornje stegno desne noge. V strašnih bolečinah leži ponesrečenec sedaj v mariborski bolnici, kjer mu bodo najbrž amputirali nogo.

Srčna zahvala,

ki jo za mnogobrojne pismene, brojavne, ustmene in časopisne izraze ljubeznivega spomina na mojih 80 let in za ob banketu izkazano mi čast s tem izrekom vsem udeležencem, vsakemu posebej.

MARIBOR, 12. oktobra 1925.

Notar dr. Franc Firbas,

Iz Celja

— Redni sestanek članov SDS bo v sredo večer v klubovi sobi v Celjskem domu. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Skupščina narodnega ženskega saveza bo dne 18. in 19. in 20. oktobra v Skopju. Ministrstvo je delegatkam dovolilo četrtinsko vožnjo. Udeleženci iz Celja dobe pri tajništvu Kola, Gregorčičeva ulica 5, II. društveno potrdilo.

— Uradne ure na okrožnem sodišču. Za zimski čas bodo na okrožnem sodišču uvedene nove uradne ure. Uradovali bodo od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 5. popoldne.

— Stanovanjsko sodišče v Celju opozarja, da se je pripetilo več slučajev, da so stranke prošle za stanovanje in ga odklonile, ko so ga bile dobile, češ da za njih ni primerno. Radi tega je več stanovanj ostajalo dalje časa prostih, kar je stanovanjsko bedo še povečalo. Tako postopaj kapricioznih strank otežuje sodiščem slovanje. Zato razglasa sedaj stanovanjsko sodišče, da stranke, ki bi stanovanja odklanjale, ne bodo prošle kalmu pod streho. Sploh pa je za stranko pravno, da si stanovanje, za katero prosi, pravočasno ogleda.

— Mestni šolski svet celjski. Na podlagi zakona z dne 8. 2. 1869 št. 11 dež. zak. je srezki poglavar celjski imenoval za krajnega šolskega ogleda za mestni kot krajni šolski svet v Celju g. Franca Mravljaka, profesorja na drž. real. gimnaziji v Celju.

— Učna pisma za trgovske vajence. Vsi oni trgovski pomočniki v področju gremija trgovcev v Celju, ki so z zaključkom šolskega leta 1924—25 dovršili svoj učni rok, naj se prijavijo v tajništvo gremija (poslopije carinarnice), kjer prejmejo potrebna »Učna pisma«. Istočasno morajo predložiti od učnega gospodarja izstavljeno učno izpričevalo in odhodno izpričevalo tujakšnje Trgovske nadaljevalne šole. — Načelstvo.

— Falska elektrika v Celju. Pred nekaj dnevi je bilo celjsko električno omrežje potom Westenove tovarne priključeno falskemu vodu. Mesto dobiva torej sedaj falski tok preko Westenove tvornice in oskrbuje stroje in žarnice sedaj že falska elektrika.

— Evidenca sprejetih, nesporejenih in upokojenih oficirjev. Vsi v Celju bivajoči rezervni oficirji, ki so bili sprejeti v našo vojsko ali pa so zaprosili za sprejem v našo vojsko in še niso bili iz kateregakoli vzroka sprejeti v vojsko kakor tudi oni, ki so bili obveščeni, da niso sprejeti, nadalje oficirji v ostavki ali v pokojju, se morajo osebno javiti pri mestnem vojaškemu uradu v sobi št. 14, I. nadst. od 12. oktobra t. l. do 22. oktobra od 9. do 12. ure dopoldne. K prijavi morajo prinesiti svoje vojaške dokumente.

— Popis vojaških obveznikov, ki še niso prisegli. Na podlagi odloka komande vojnega okrožja Celje poziva mestni magistrat vse v Celju bivajoče vojaške obveznike rojstnih letnikov 1875. do 1905, in sicer na glede na pristojnost in čin, ki so ga imeli v vojski ter še niso kot taki prisegli zvestobe kralju Aleksandru I., da se osebno javijo v svrhu vpisa v tozadevno evidenco pri mestnem vojaškemu uradu v sobi št. 14, I. nadst. od 12. oktobra do vključno 22. oktobra t. l. med uradnimi urami, to je od 9. do 12. ure dopoldne. Od letnikov 1901, 1902, 1903, 1904 in 1905, se morajo tozadevno samo oni prijaviti, ki so bili ob rekrutaciji spoznani za sposobne ter oprešeni aktivne vojaške službe kot hranilci. Od ostalih letnikov, to je od 1875. do 1900, se pa morajo vsi oni prijaviti, ki so bili pred 17. VIII. 1931. odpušteni iz vojaške službe, kakor tudi vsi oni, ki kljub sposobnosti niso nikdar služili vojske, temveč so bili kot taki vojaške službe po poklicu ali iz drugih razlogov oprešeni, oziroma niso bili vpoklicani v vojaško službo. K prijavi je s seboj prinesiti vojaške dokumente.

Iz Trbovelj

— Živnoceje razstava v Trbovljah. Kmetijska podružnica v Trbovljah ponovno razglasa, da se bo vršil Lukežev sejam, združen z Živnocejsko razstavo, v soboto 17. t. m., in ne kakor raznasajo nekateri govorci v ponedeljek po sv. Lukežu. Ker je priplavljenih že visoko število govedi za razstavo, bo gotovo tudi dobra kupčija na kar opozarjamo zlasti tuje.

— Navrada za izsleditev tatu. Pretekle dni je bila ukradena g. Albinu Pokelšku, mesarju v Lokah št. 12, nova konjska prsna oprema za par konj s križnimi rmenimi vajeti. Tat se je splazil v sobo nad hlevom, kjer je bila oprema sprejlena, in jo nemoteno ukradel. G. Pokelšek, ki mu je neznaniz umoviti povzročil veliko škodo, je obljubil dotičnemu, kdor bi pomagal izslediti tatu, nagrado v znesku 1000 Din.

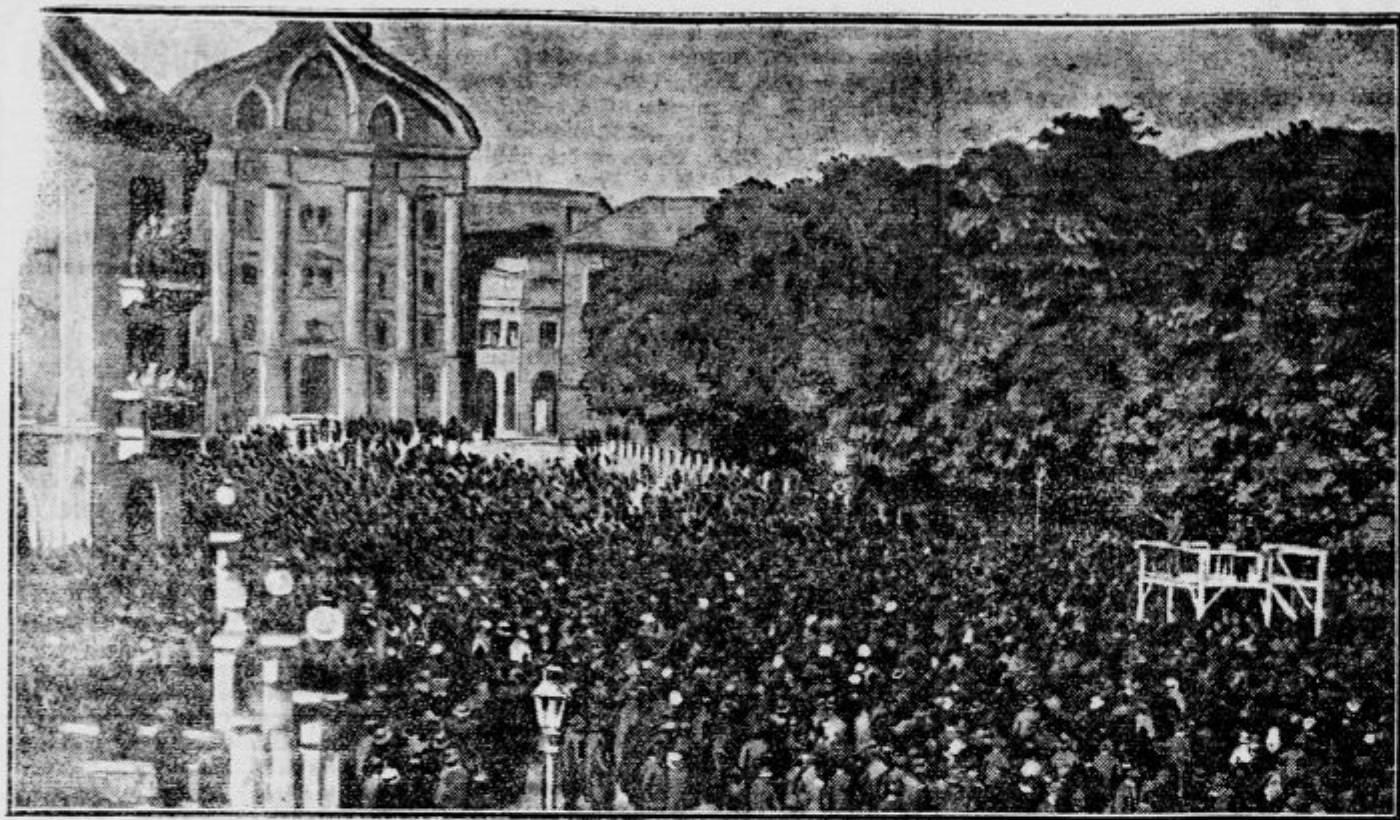
— Uradni dan srezkega glavarstva se bo vršil danes od pol 10. do 12. in od 14. do 17. v občinskih prostorih.

— Jadranka zavovalna družba v Ljubljani bo i plačala trgovki ge. Trbovčevi na »odah 24.000 Din kot odškodnino za škodo, ki jo je utrpela pred kratkim po skrivnem vplodu, o katerem smo že pisali. Včera se je mudil pri njej uradnik od te družbe, ki je opravil vse potrebne formalitete.

— V spomin padlim vojakom na Koroskem. Preteklo nedeljo je položilo pred lipo svojih v Trbovljah pri farni cerkvi žalni venec v spomin v jakom, padlim v koroskih bojih, Sokolsko društvo, obenem pa tudi Zveza slov. vojakov.

— Impozantno zgradbo nove občinske hiše poleg vile g. Vodeška v Trbovljah so spravili te dni že pod streho.

— Veliki dar Jugoslovanske Mafice. Prejeli smo: Odbor podružnice Jugoslovanske Mafice v Trbovljah izreka tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo g. dr. Ivanu Dimulju za velik dar v znesku 1000 Din, ki ga je poklonil podružnici v svrhu kritja stroškov »K

Nedeljska manifestacija za Korotan v Ljubljani
(Nagovor predsednika Jugoslovanske Matice dr. J. Pretnarja)

Iz življenja in sveta

Račlo z dna morja

Brezžični brzojav in telefon kaže zadnja leta ogromne uspehe. Povsod ga že uporabljajo v tehniki. Zadnje čase se je posrečilo, vzpostaviti brezžično telefonsko zvezo z vlakom v polnem diru. Šli so še dalje in poskušali ustvariti zvezo med suho zemljo in potapljači na dnu morja. Poskus se je obnesel in je upati, da se bo še izpopolnil v zanesljivo sredstvo za sporazumevanje z ljudmi pod vodo.

V petek zvečer se je spustil potapljač Harmstorf pri Helgolandu 30 metrov pod morsko gladino. V skafandru je imel občutljiv mikrofon. Telefonski valovi so prišli potom žic do ojačevalca na krovu parnika, s katerim je bil potapljač v zvezi, od koder jih je telefonski kabel prenesel s Helgolanda v Hamburg. Iz telefonske centrale v Hamburgu so šli potem valovi do brezžične postaje, ki jih je nato oddajala na vse strani. Tako so potapljača prav dobro slišali v Nemčiji, Angliji in Skandinaviji. Tudi obratno je Harmstorf dobro slišal govorico v Berlinu. S potapljačem je govoril ravnatelj Nordijske brezžične družbe in ga vprašal, kake višje ima na dnu morja, in Harmstorf mu je takoj odgovoril.

Zanimivi razgovor, ki vsebinsko sicer ni nič posebnega, ki na je vsled svoje tehnične fantastike izredno zanimiv, so v Berlinu slišali naravnost izvrstno, kot da bi bil potapljač oddaljen le par kilometrov.

Sneg v Newyorku

Po vseh znamenjih sodeč, se nam obeta letos izredno zgodnja zima. Deževja so že davno ohladila zadnje žarke poletnega vremena, drevje se goli kakor v novembru in temperatura je nenavadno nizka. Podoba je, da bomo letos jesen kar preskočili ter jo morali žrtvovati zimskemu vremenu.

Kakor smo včeraj poročali med brzojavni vestmi, je v državi Newyork že 10. t. m. zapadel prvi sneg. Sobota je bila prvi mrzel dan letošnje jeseni.

Predno je padel prvi sneg, je divjal silovit vihar, pri katerem je dosegla burja brzino 75 do 80 milj. Ta vihar je napravil v newyorškem distriktu velikansko škodo. Brez števila čolnikov se je potopilo, pet oseb je utonilo v valovih, 19 pa jih je bilo težko poškodovanih. Burja je bila tako močna, da je mnogo parobrodov moralo ostati v pristanišču, ker se niso upali na prosto morje. Celo noč od sobote na nedeljo so žvižgale na morju sirene, ki so zvale na pomožanje in ladje, ki so plule po razburkanem morju, so dajale signale ter prošle pomoči. Iz newyorškega pristanišča je izginila obrežna ladja z osmimi možmi posadke. Doslej je niso našli kljub dobro organizirani poizvedovalni službi.

Železniška nesreča v Kalabriji

18 mrtvih.

Zadnje čase je bilo vreme v Kalabriji zelo deževno. Nalivi so bili na dnevnem redu, hudourniki so naraščali in zemlja je bila tako premočena, da so se trgali plazovi, ki so se spuščali v doline. Mnogo naprav je bilo tako poškodovanih, da jih je bilo treba temeljito popraviti.

Žrtev poplav je postala tudi železniška proga med postajama Santa Caterina in Badolata v Kalabriji. Proga gre tukaj čez vode Ponso, Buda in Muneta, čez katere drže posebni varnostni mostovi. Kar so se v tem predelu že ponovno pripetile nesreče, je pred kratkim posebna komisija pregledala teren in odredila, da se mora proga vnovič popraviti. To se je zgodilo. Vendar je deževje kmalu zopet zrahljalo temelje mostov v vodi, kar je imelo za posledico težko železniško nesrečo.

Te dni je vozil čez reko Ponso potniški vlak št. 215. Most je na tem mestu

14 metrov visok. Vlak je imel samo tri osebne vozove, lokomotivo in vagon za blago. Čim je lokomotiva dospela na most, so se temelji zamajali in most se je udrl. Strojevodja je imel še toliko priložnosti duha, da je potegnil zavoro v trenutku, ko se je most začel podrati. S tem je obvaroval polovico vlaka neizbežne katastrofe. Lokomotiva in vagon I. razreda, ki je bil prinet takoj za strojem, sta izginila v valovih. Potniki, ki so sedeli v I. razredu, so postali žrtev besnega vodovila. Med potniki je bil tudi neki gradbeni inženjer, katerega je sunek na mostu opozoril na pretečo nevarnost. Odprl je vrata in se je hotel rešiti s skokom iz vlaka. Skočil pa je v praznino in odnesli so ga valovi.

Okolica, v kateri se je pripetila groz, na nesrečo, je sedaj popolnoma neobjudena. Radi neprestanega deževja se je namreč v tem predelu že večkrat utrjala zemlja, vsled česar so se začeli prebivalci izseljevati. Ostavili so prazne domove ter se naselili v višjih predelih.

Besni valovi so odnesli vagon I. razreda 50 metrov daleč po strugi. Tovorni vagon je obvisel nad podrtim mostom, iz ostalih vagonov pa so ljudje poskakali na prosto. Po dosežanih poročilih je zahtevala grozna nesreča 18 človeških žrtev. Reševalna dela bodo trajala tri tedne in nesreča je odjeknila po celi Italiji ter je povzročila povsod veliko žalost.

Smrt ameriškega tobačnega kralja

Iz Amerike poročajo: James Duke, tobačni kralj ameriških Zedinjenih držav je te dni preminul v starosti 71 let. Duke je bil poleg Rockefellerja in stari generaciji multimilionarjev izreden pojav. Obogatel je iz ničla. Na svet je prišel v Nord Karolini, kjer je imel njegov oče malo tobačno farmo. Kot 8letni deček je začel pomagati očetu pri kultiviranju tobačnih nasadov in je kmalu prišel do prebričanja, da s tobakom človek lahko obogati kot z vsako drugo rečjo. Leta 1890, ie že bil tako bogat, da je ustanovil ameriški tobačni trust. Nekaj let pozneje je postal generalni ravnatelj angloameriške tobačne družbe in številnih drugih podjetij.

James Duke je umrl v svoji marmorni palači v Newyorku ter je zapustil nad 150 milijonov dolarjev premoženja. Za njegovo dedščino se bodo pili številni interesi, kajti Duke je bil poročen s krasno žensko, od katere se je dal ločiti že eno leto po poroki, nakar se je razvila velika pravda, ki traja že 20 let in še vedno ni končana. Duke je bil osebno skromen človek in je podpiral z znanimi denarnimi vsotami ameriško prosvetno propagando. Še lani je doniral univerzi Trinity v svojem rodnem mestu Durham štiri milijone dolarjev.

Ubogi Breitbart!

V petek dopoldne je profesor Dr. Bier odrezal na vseučiliški kliniki v Berlinu »železnemu kralju«
Breitbartu, najmočnejšemu človeku na svetu, nogo nad kolenom. Artist se je pred tedni pri eni svojih produkcij v varijetju neznanatno ranil na nogi z rjastim žebeljem. Ranica je bila v začetku neznatna in artist se ni zanjo bržgal. Kasneje je nastopilo zastrupljenje krvi in Breitbart je moral v bolnišnico. Zdravniki so mu sedaj morali odrezati nogo, da mu rešijo življenje. Vendar je orjaški mož vsled zastrupljenja krvi tako zelo opešal, da imajo zdravniki bore malo upanja, da bo ostal pri življenju.

Vest o amputaciji noge »železnega kralja«
je vzbudila povsod, posebno na Dunaju, kjer je nastopal več mesecev s svojimi produkcijami, globoko sočutje z artistom. Breitbart je sin kovača iz Lodza na Poljskem in so ga Nemci za voine internirali. Po prevratu je začel nastopati kot artist na podeželskih sejmih in kazal ljudem svojo naravnost nadnaravno moč. Iztaknil ga je mana-

ger Georges, ki ga je spravil na odre vseh velikih varijetjev v Evropi. Posebno dolgo je nastopal na Dunaju, kjer je postal naravnost junak dneva, tako popularen je bil. Pojavili so se dvomi o pristnosti Breitbartovih produkcij. Nihče ni mogel verjeti, da more biti človek tako močan, da lomi železne traverze, trga jeklene verige, zvija debele železne palice kot šibe itd. Breitbart je povabil cele komisije, v katerih so bili zastopani priznani in nedvomno objektivni izvedenci iz železninarske stroke in se dal pri svojih izvajanjih od njih kontrolirati in ugotoviti, da dela brez slehernega trika. Vse njegove očarajoče produkcije se opirajo zgolj na njegovo nenavadno fizično moč, ki mu je prinesla sloves najmočnejšega človeka na svetu.

Breitbart pa ni nastopal samo v varijetjih, ampak se je razlikoval od svojih strokovnih tovarišev v tem, da je kazal svojo strašno moč tudi zunaj odra. Ako so ga prijatelji naprosili v gostilni, na cesti, v družbi, naj jim kaj pokaže, je bil takoj voljan in je očaral ljudi s svojo orjaško močjo. Njegov impresarij je začetkoma delal kisle obraze, misleč, da bodo predstave slabo obiskane, ako vsakdo lahko zunaj varijetja zastopni vidi Breitbartovo moč. Toda mož je bil tega le vesel, ko so se dohodki predstav vsled artistove vpljudnosti in vedno večje popularnosti le še povečali.

»Železni kralj«
je imel sijajne dohodeke in je živel zelo razkošno. Zaslužil je ogromno, pa tudi izdal je milijone. Njegova roka je bila vedno odprta, zlasti za dobrodelne namene. V par mesecih je mož obubožal in zapustil celo dolgove, ko je dal Evropi slovo in šel v Ameriko. Onstran velike luže si je Breitbart v par tednih zopet opomogel. Hitro je poravnal vse svoje dolgove in postal nekoliko bolj previden.

Zadnje čase je prišel zopet v Evropo in nastopal v Berlinu. Mož, ki je lomil podkve in razgrizel železne verige z zobmi, je obnemogel ob majhnem, neznanem žeblju.

Kakor poročajo listi, je Breitbart radi zastrupljenja krvi umrl. Amputacijo noge je plačal s svojim življenjem.

Collarich postaja divji

Tudi zločinca zgrabili pripovedovanje, če mu kdo nazorno slika storjene grehe. To potrjuje slučaj Collarich. Te dni se je nadaljevala razprava v Puli in zaslišane so bile nekatere priče, ki so izpovedale take stvari, da je bandit prišel besneti in razgrajati. Predsednik obravnave ga je radi tega velel odvesti iz sodne dvorane, da se je zasliševanje prišlo lahko nadaljevalo.

Priča Ivan Vidovich je povedal pred sodniki, kako se mu je Collarich predstavil kot političen preganjanec. Prislil ga je z grožnjami, da ga je sprejel pod streho. Ko so potrkali na vrata policijski organi, je bandit skočil skozi okno in zbežal. Takrat je streljal Collarich na orožnika Ferrara.

Šumne pristavke je izzvalo zasliševanje priči, ki so opisovale tatvino pri dr. Liccaussiju. Irena Felcherjeva je posredovala med banditom in okradencem. Dr. Liccaussi je nekega dne dejal, da bi rad spoznal Collaricha; Felcherjeva je to naznanila banditu in ta je bil takoj pripravljen sestati se z okradencem. Bai se je pa, da ga hočejo izvesti v past ter ga uiti, zato je dejal, ko je šel na sestanek, priči: »Olejte, jaz grem, toda če me izvabite v past, Vas ubijem!«
Pri tem je držal v roki napet revolver. Priča je spremlja Collaricha v stanovanje dr. Liccaussija, kjer je okradenec izpraševal bandita, kdo je organiziral tatvino. Bandit je takrat v navzočnosti dr. Liccaussija napisal pismo, v katerem je pojasnil okoliščine ob tatvini. Collarich je izrazil obžalovanje nad storjenim dejanjem in je rekel, da ga je k temu činu nagovorila tretja oseba. Collarich je tedaj vprašal dr. Liccaussija, koliko denarja je bilo v miznici, ki je

bila okradena. Okradenec je izjavil, da približno 100 tisoč lir, nakar je bandit vzkliknil: Kaj toliko? Meni pa so dejali, da je bilo samo osem tisoč!

Nato je bil zaslišan orožnik, vpričo katerega je Collarich umoril njegovega tovariša. Karabinjerja sta hotela aretirati Collaricha in sta ga pričakovala na oglu neke hiše. Priča je izpovedala kakor je bilo, a bandita je to tako razkačilo, da je šinil pokonci ter začel tresti železne palice kletke in rjoveti: »Jaz sem govoril čisto resnico! On je kriv, da sem postal razbojnik! Če bi me ne bil zgrabil za vrat, bi ne bil streljal!«
Collarich je nato začel prekinjati orožnike, kar je povzročilo tako razburjenje, da so ga morali odpeljati iz sodne dvorane.

× Velika nesreča na morju. Iz Newyorka poročajo, da se je ob obali Floride ponesrečil v nedeljo luksuzni parnik, na katerem se je vozilo 25 oseb, med njimi več žensk in otrok. Do sedaj so našli 17 trupel.

Jutri bo razvrščena

novodošla zaloga angleških dežnih plaščev. Kdor si ga misli nabaviti ima sedaj najboljšo priliko!

Drago Schwab - Ljubljana

× Električni na povelje. Na električni razstavi v Nottinghamu na Angleškem je razstavil izumitelj Pearson aparat, ki vključuje električni tok s človeškim glasom, takorekoč na ustno povelje. Aparat je tako konstruiral, da pride na gotovo besedo, n. pr. »Teče«, električni motor v tek, ali pa da začne žarnica goreti na besedo »Ludi!«
V aparatu se zvokovni valovi tako transformirajo, da vključijo električni tok.

S filmskim aparatom okrog sveta!

PRIDE V KINO »IDEAL«

Polet Karla Habsburga iz Švice na Madžarsko

Ob četrti obletnici tragične avanture poslednjega Habsburga.

Napisal pilot stotnik Ors Fekete.

Copyright by Krenos Vianca

Ravnatelj Farkaš kupuje letalo.

Ideja o nabavi letala, katero sem našel v listu, mi je bila še naslednje jutro dokaj meglena. Toda čas je pritiskal name ter ni dopuščal dolgega razmišljanja. Treba je bilo delati.

Pri zajtrku sem sklenil, da se napotim naravnost v medvedovo jamo, v pisarno družbe »Ad Astra«. Ideja se je dala uresničiti samo na ta način, da se z ljudmi seznanim in se s njimi pomenim.

Sedel sem v avtu obil in velel oddrdati. V direkciji družbe »Ad Astra«
sem se javil pod imenom Osvolda Farkasa iz Budimpešte, ravnatelja nove madžarske družbe za zračni promet.

K sreči me ni nihče vprašal po imenu družbe, sicer bi bil navedel ime »Előre«
ali pa »Talpra Magyar R. T.«
Gospodje so bili s menoj zelo prijazni. Sploh moram pripomniti, da občejujo letalci med seboj izredno ljubezljivo in prijateljsko. Tudi v vojni je bilo tako. Bojevali smo se v zraku samo radi dolžnosti, ki smo jih morali vršiti, drugače nismo bili hudi eden na drugega. Bili smo tudi vedno zelo vpljudni med seboj. Naj omenim za primer ginljivo epizodo. L. 1918, so angleški letalci pri Il Montellu na italijanski fronti našemu ubojemu Linkeju, ki je p. zneje padel kot žrtev v zračnem boju, darovali za »jstni dan dva tuceta žog za ter«. Vrgli so jih na tla v njegovem letalskem področju ter jim priložili čedno vošeno pismo.

Bil sem torej pri družbi »Ad Astra«
prijazno sprejet. Drage volje so mi postregli z vsemi zaželenimi pojasnili glede letal, kal tera sem hotel kupiti za novo ustanovljeno družbo. Svedoča so bile junkerske limuzine, ki so predstavljale vsek modernega in komfortnega letalstva, ves čas v ospredju razgovora. Na ta način sem prišel v tok, ki sem želel v njem plavati. Od tu naprej ni bilo več daleč do poskusnega poleta, v katerem sem hotel navedeno preizkusiti zrakoplov, v resnici pa pobjljšje spoznati gospoda Zimmermanna, ki je vodil kot pilot letalo te vrste. Bilo je samo po sebi razumljivo, da sem naslednje dni najel letalo za daljši polet v Zenevo in nazaj mimo Mont Blanca, kajti letalo je treba dobro preizkusiti, preden se človek odloči za njegov nakup.

Mimogrede sem se informiral tudi glede cene. Bil sem popolnoma na jasnem, da se bomo pri našem poletu poslužili junkerske limuzine. Ni pa še bilo tako sigurno, da pojde stvar čisto gladko od rok. Kajti letala nisem mogel ukrasti, bilo ga je treba plačati in poleg tega je bilo treba vedeti, koliko stane.

Toda naj ne prehitim stvari, kakor so se odigrale.

Na prvem poskusnem poletu sem se seznanil s pilotom Zimmermannom ter njegovo junkersko limuzino.

Čeprav sem se prej na skrivnem že bavil z mislijo, da bi se dalo leteti celo z manjšim letalom omenjene letalske šole, sem bil sedaj popolnoma prepričan, da je treba na pot samo z junkersko limuzino. Bil sem odločen storiti vse, da pridem do takega letala.

Letala družbe »Ad Astra«
pa niso bila na prodaj. Poleg tega so mi tudi dejali v ravnateljstvu, da je za morebitni nakup potrebno dovoljenje švicarskega zveznega sveta za zračno plovbo. Ni mi torej preostalo nič drugega, kakor polastiti se letala z zvijačo. To pa bi se dalo doseči na ta način, če bi pridobil za svojo stvar Zimmermanna ali pa kakoga delovodjo družbe »Ad Astra«.

Odločil sem se, da najprej otipam Zimmermanna, za kar pa sem moral imeti tozadevni pristanek cesarja. To sem hotel oskrbeti naslednji dan potom našega posredovalca. Vsekakor sem moral govoriti s Zimmermannom nekeje na nevtralnih tleh. Letališča sem se odibal, da ne bi po nepotrebnem vzbujal pozornosti. Tudi se mi je zdelo opasno, napeljati tamkaj pogovor na te stvari. Zato sem povabil Zimmermanna naslednji dan na skupno večerjo.

Pravijo, da se človek nikjer ne razgovarja tako lažno kot pri dobrem dineju. Meni pa ni bilo baš posebno lahko govoriti s g. Zimmermannom o naših načrtih, dasi je bila večerja pri Hugenuju prav dobra. Šele pozneje, okoli poldnevi, sem se lotil tega predmeta v neki mali točilnici.

Razložila sva s tovarišem g. Zimmermannu svoje načrte brez ovinkov. Zamolčala nisva, da sva madžarska oficirja in sva imenovala najini pravi imeni. Odkritost je namreč bila sedaj glavna stvar. Potem sva mu povedala, da je načrt brez njegove pomoči neizvedljiv, ker je nemogoče kupiti

letalo in prav tako nemogoče dobiti dovoljenje za polet. Prišla sva ga torej naj nama pomaga in naj stavi svoje zahteve.

Zimmermann je bil nekoliko osupel. Dejal je odkritosrečno: »Tako! Sem mislil, da gre tu za kaj nenavadnega, toda nisem pričakoval, da gre za tako pustolovščino in si tudi nisem mislil, da bosta tako hitro prišla na dan s pravo barvo.«

Svoje pomoči nama ni zagotovil brez zadržkov, toda ni je niti odrekal, pač pa je obljubil, da bo o vsem molčal. Dejal je, da nama sporoči svoj odgovor naslednji dan.

Uspeh je bil torej priličen. Vsekakor je bil to uspeh in storjen je bil prvi korak, ki ga je bilo mogoče podvzeti v tej stvari.

Zimmermann se je še istega dne ponovil odpeljal v Dübendorf, kjer je stanoval. Za njim sva poslala detektiva, kajti končno nisva vedela, kaj vse se lahko izvidi iz tega. Za vsak slučaj sva pripravila najine kovčke ter sva najela avtomobil, kateri bi naju odpeljal na mejo, če bi nama postala tla pre vroča.

Zimmermann je bil naslednji dan javil svoj pristanek. Odslej nam je pomagal kovati načrte ter je postal najin zvest zavezanik. Njegovemu poznanju razmer se imava zahvaliti, da sva lahko izpeljala načrt po dolžnem programu.

Zimmermann je bil krasen deček. Kot nama je pozneje priznal, se je že takoj zvečer odločil, da nama bo pomagal, prevdariti pa je še moral, če ne bo to morebiti nasprotovale koristim njegovih trdk in če postopa z ozirom na nje korektno ako povzame polet brez njihove privolitve. Bil je namreč Zimmermann pilot junkerske družbe Dessau ter je bil k družbi »Ad Astra«
samo komandirant. Radi tega je bilo njegovo stališče dvakrat težko. V prvi vrsti je moral štiti interese svoje matice, kajti junkerska letala je imela družba »Ad Astra«
samo izposojena. Bila niso niti plačana. Plačilni rok pa je potekel že koncem oktobra in to je Zimmermannovo stališče nekoliko olajšalo. Zimmermannove zahteve so bile preproste. Pogajal se ni za nobene posebne ugodnosti, zahteval ni nobene odškodnine zase, nasprotno, to si je celo energično prepovedal. Hotel pa je brezpogovorno garancijo za firmo. Morali smo deponirati dogovorjeno kupno vsoto za letalo firme Junkers na nemškem ozemlju. Proti temu ni bilo ugovora.

Plemeniti način Zimmermannovega mišljenja nama je bil porok, da nama bo mož zvesto ob strani. Delali smo odslej v treh in na Zimmermannov predlog smo se sporazumeli, da najamemo letalo za daljši polet. Pri tem sem se izgovoril, da mi je to potrebno radi tega, da se natančno seznanim z letalom. Pomnilim sem tudi, da zahtevam za pilota Zimmermanna, ki bo demonstriral, kako treba ravnati z zrakoplovom. Sklenili smo, da vzamemo na ta polet kralja Karla ter se spustimo na madžarskih tleh.

Ravnatelj Oswald Farkaš je torej vnovič obiskal družbo »An Astra«. Podpisali smo pogodbo, za polet pa smo določili dan 20. oktobra. Gospodje pri »Ad Astra«
so smatrali, da je čisto v redu, če hočem letalo preizkusiti s popolnim tovorom, radi česar sem povabil s seboj tri ameriške prijatelje. Američanom sem se poslužil zategadelj, ker so v Švici na posebno dobrem glasu.

Od tu naprej je šlo vse po načrtu. In kakor se čudno sliši — vse se je precej dobro ujemalo. Vreme je bilo konstantno. Opazoval sem ga pet dni zaporedoma. Zjutraj je bila gosta megla, ki se je pričela jasiti okoli deseti, črlog poldneva pa se je napravilo že krasno vreme. Baš radi vremena smo se sporazumeli, da odrinemo točno ob dvanajstih. Na ta način smo lahko porabili še celo dopoldne za priprave in smo s sigurnostjo računali, da bom celo v primeru, da nam bo veter nagajal, še pred čisto uro zvečer v Denesfi. Letalo je imelo brzino 150 km na uro in naša zračna pot je bila približno 700 km dolga.

Bila je pozna jesen, mrazilo se je zgodaj. Če bi dosegli Denesfo šele ob šestih zvečer, bi se morali spustiti na zemljo že v precejšnjem somraku. Ta riziko pa smo si na velikih madžarskih ravninah tem lažje dovolili, ker je bilo dogovorjeno, da bo za slučaj nočne spozdjanja na zemljo gore ogenj, ki nas bo opozarjal na pripravno mesto.

Bili smo torej z vsem na jasnem in smo hiteli o vsem obvestiti cesarja potom posredovalca.

Sami pa smo porabili preostala dva dneva za študij zemljepisnih kart, ki so nas seznanjale z maloznanim in težavnim alpskim terenom. Pridvsem pa smo se morali temeljito spoznati in si s spanjem okrepiti živce.

(Dalje)

Gospodarstvo

Dolenjska lesna trgovina in nove železniške tarife

Najvažnejši kraj za izvoz lesa in lesnih izdelkov na Dolenjskem so postale od Gornjega do Kočevja. Računati se sme, da odošilišajo te postaje letno okroglo 10.000 vagonov.

V času krize v lesni industriji in njeni trgovini se je začel izvoz iz teh krajev nagibati že na Sušak, glavno lesno tržišče naše kraljevine, zapuščajoč Trst in njegove usance. Tudi naši ljudje so se hoteli znebiti tujega vpliva na tem tržišču, ki obsega dandanes prav za prav le gorenjsko Italijo, ter tujih špediterjev, ki podraže blago do konsumenta v nikakrni primeri z njihovim trudom in opravilnim delom.

Res je bil Trst včasih dobro tržišče tudi za Orizjo, danes pa nam je isto odzela Rumunija in mi smo z Gorenjsko in Spodnjo Štajersko, ako izvažamo preko Trsta, navezani le na Benečijo, kjer nam je huda konkurentinja Avstrija.

Naše prometno ministrstvo moram po hvalno omeniti, da je zgoraj navedena dejstva pravilno videlo že lansko leto ter je naše kraje favoriziral s tolikim železniškim tarifnim popustom, da smo bili konkurenčni glede izvoza na Trst.

Posledica tega popusta je bila zhojčana produkcija, začelo se je opuščati konično obdelovanje rezanega blaga, poboljšala se je manipulacija, sploh se je začelo z lesom racionalnejše gospodarstvo, česar posledica je bila večja rentabilnost naših obratov in zmanjšanje brezposelnosti.

Sušak namreč je že izpred vojne drbe znano lesno tržišče, ki je razpolagalo z veliko izbiro najraznovrstnejšega blaga, vedno prilagodljivo za zahtevam odjemalca. Medtem ko je prodajni Trst bolj na »tutti frutti«, je Sušak prido klasificiral blago po kvaliteti in provenienci.

Testoni in tavoletti imajo na Sušaku običajno višjo ceno kakor v Trstu. Na Sušaku se to blago uredi, kakor to zahteva njegov konsument, in prvi vrsti Sicilija, po razredih in dimenzijah, medtem ko oddaja Trst blago zmešano naprej v korist posredovalne italijanske trgovine.

Trst je tržil z običajnim merkantilnim blagom — s koničnimi deskami in običajnimi tramji za svojo najbližjo okolico, dočim je bil Sušak vedno trg za svetovno lesno trgovino, predvsem za blago, ki ga zahtevajo vsi kraji ob Sredozemskem morju, da omenim slavoskni hrast, paralelne deske, bordone, madiere, trame testa — testa, fino obdelane bukove plohe in vse vrste trdega lesa sploh.

Inozemske trgovine z lesom so se vedno posluževale v prvi vrsti tega tržišča, kjer so bile tudi dobro in v redu postrežene.

Z novimi tarifami je Sušak, kjer je še precejšen del dobre tradicije za uspešno trgovanje z lesom ohranjen, za nas in skoro za celo Slovenijo odrezan. Mi moramo zopet na Trst, ali pa, ako hočemo izrabiti korist dobre produkcije, preko Postojne na Reko.

Značilno je pa za našo železniško upravo, da spremeni tarife, skoro bi rekel, preko noči, ne da bi obvestila o efektu tarif strokovne korporacije, temveč napravi vse po svoji glavi. Kako ogromno škodo utrpe sedaj s povečano tarifo na Sušak naši trgovci, ki so računali pri svojih sklepih še na podlagi prejšnje tarife, računajoč pri tem celo, da se bo tarifa, kakor se je govorilo, celo močno znižala. Res se je znižala za druge kraje, a za nas je Sušak močno povišan. Medtem ko smo prej plačevali od Kočevja do Sušaka 960 Din, plačamo danes 1300 Din. Do Postojne je bilo prej 1090 Din, sedaj pa 710 Din.

Nova železniška tarifa v veliki meri pogoduje Splitu. V zvezi navajam le, da stane tovornina za vagon v 579 km oddaljen Split 1235 Din, na le 371 km oddaljen Sušak pa 1300 Din; torej 65 dinarjev več na bližnji Sušak kakor v oddaljeni Split. Kako naj se v Splitu razvije lesna trgovina v tem obsegu, kakor je danes na Sušaku, kamor pride letno že 50.000 vagonov lesa in kjer bi lahko računali, da dosežemo morda v najkrajšem času vsaj letnih 90.000 vagonov kakor pred vojno! V Splitu ni skladišč in ni nakladalnih priprav, njegova preureditev bi trajala še dolgo vrsto let. Tržišča ni mogoče preložiti preko noči in ne z birokratičnim zamiselnostmi nekaterih uradnikov, ki jim je izročena rešitev našega tarifnega vprašanja. Sušak je bil doslej splošno znano tržišče za les, kakor n. pr. Lipsko za kožuškovino, Dunaj za manufakturo, Kijev za žito, ali za manjši primer le naša tržišča: Karlovac za konje, na Rebru pri Sv. Anthonu za govedo in dr.

Iz Splita ne boste napravili tako kmalu lesnega tržišča, pač pa boste ubili njegovo iniciativo in tujcu izročili lesno trgovino, ki je največji aktivum v trgovinski bilanci naše kraljevine.

Nam je, ako ostane ta tarifa, Sušak zaprt. Preko Postojne bomo morali iti na Reko, ki se pripravlja na izrazno našo zadrege kar na celi črti. Skladišni prostori in pristojbine so na Reki za 75 % cenejši kakor pri nas na Sušaku. Na Reki so tudi cenejši skladišni delavci, ustvarjajo se nove naprave za prekladanje lesa direktno iz vagonov na ladje, stavlja se na razpolago prostori za pisarne, na Reki se dobe lahko stanovanja itd. Ako hočete iz proke Karlovac-Sušak na Reko, plačate za prevoz na

Reko za 1 km, medtem ko Italijani še nikakor ne dovolijo prevoza preko Postojne in Reke na Sušak, tako da jim les vsak način ostane na Reki, kjer uživa velike ugodnosti.

Z železniško zvezo Slovenije z morjem bo pristanišče Sušak naš najnaravnejši izhod na morje in z dovršitvijo te železnice bo rešena kriza v lesni trgovini za Slovenijo vsaj deloma. Zaradi tega moramo vztrajati, da nam vlada ohrani Sušak kot tržišče z lesom. Z železniško zvezo Kočevje — Brod Moravice bi znašala tovarnina za les na Sušak po današnji tarifi in razdalji le 600 Din.

Kako pa nam kvarijo lesno industrijo v Bosni, kjer je udeležena tudi država kot delničarka, oziroma, kjer se eksploatira državni gozdovi, napišem ob prvi priliki.

Anton Kajfež.

Tržna poročila

Novesadska blagovna borza (13. t. m.) Pšenica: sremska, 3 vagoni 245; banatska, 10 vagonov 247.5. Turšica: banatska, 2 vagona 172.5. Moka: banatska, 2, 1 vagon 355. Tendence nespremenjena.

Zivinski sejem v Mariboru (13. t. m.) Dogon 12 konjev, 20 bikov, 143 volov, 456 krav, 7 telet, skupaj 638 glav. Povprečne cene za kg žive teže so bile: Debeli voli 9 — 10.50, poldebili 8 — 8.50, plemenski 5.75 — 7.50, biki za klanje 6.25 — 6.75, klavne krave debele 7.75 — 8.50, plemenske 5.25 — 6.75, krave za klobasarije 4 do 5, molzne in breje krave 6 — 7.50, mlada živina 7.50 — 8.50, teleta 11.25 — 13.75 Din. Prodanih je bilo 325 komadov; od teh 50 za izvoz v Avstrijo in 15 v Italijo. Mesne cene: govedina 10 — 19, teletina 12.50 do 19, svinjina 12.50 — 27.50 Din. Kupčija je bila živahna. Tudi v mestni klavnic se še koljejo svinje iz Banata za izvoz.

Dunajski goveji sejem (12. oktobra.) Dogon 3530 glav. Od tega iz Jugoslavije 790. Zaradi večjega dogona so oslabele cene prvovrstni živini za 10, drugim vrstam pa za 10 — 15 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo v šilingih: voli I. 1.70 — 1.90 (izjemno 2 — 2.25), II. 1.40 — 1.65, III. 1.15 — 1.30, biki 1.20 — 1.60 (1.70), krave 1.10 — 1.50 (1.70), slaba živina 0.70 — 1.10.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (12. oktobra.) Na ameriških borzah se je koncem prošlega tedna pšenica neznatno okrepila. To se je nekoliko odražalo tudi na dunajskem tržišču, vendar do večje kupčije ni prišlo. Rž je bila brez zanimanja. Cene rži in turščice so malo popustile. Notirajo za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine na debelo: pšenica: domača 37 — 38.50, madžarska s Pottisja 41.50 — 43; rž: domača marchfeldska 28.75 — 29.25; ječmen: domači 35 do 41, slovaški 41 — 46; turščica: 29.25 do 30.50; oves: domači 28.50 — 30.50.

Pred pogajanjmi za sklenitev trgovinske pogodbe med Českoslovaško in Jugoslavijo. Po vesteh praških listov se ta pogajanja pričakujejo še za ta mesec. Najbrže se bosta med tem izmenjali listini, ki vsebujejo medsebojne želje in zahteve. Dela českoslovaških trgovskih zbornic in industrijskih zvez glede českoslovaških zahtev so že končana, Jugoslovska vlada stavi pa na vesteh praških listov predvsem zahteve kmetijskega značaja.

Zaposlenje inozemskih delavcev. Osrednja inspekcija dela je dobila potom oddelka za zaščito delavcev od ministrstva za socialno politiko naredbu, s katero se vsi sklepi, s katerimi so se prošnje za dovolitev odnosno za podaljšanje zaposlenja inozemskih delavcev zavrnili, preklicujejo, v kolikor so tičijo takih delavcev, ki so bili pri nas zaposleni še preden je stopil v veljavo zakon o zaščiti delavcev, to je do 14. junija 1922. Za vse take delavce bo inspekcija dela obvestila poslodavce, da predložijo nove prošnje. Za druge, glede katerih se niso dovoljenja podaljšala, se je držati sklepov ministrstva za socialno politiko in je kontrolirati, da se delavci proti tem sklepom ne zaposlujejo. S poslodavci, ki bi jih zaposlili, je treba postopati v smislu § 123, toč. 10 zakona o zaščiti delavcev, prepuščajoč pristojnim policijskim oblastvom, da sklepajo in odločajo o možnosti še nadaljnjega bivanja dotičnih delavcev v naši državi.

Skrajšanje nakladalnega in izkladalnega roka na železnicih. »Službene novine« od 9. oktobra t. l. obnavljajo odredbo prometnega ministra, po kateri se skrajša nakladalni in izkladalni rok na železnicih od 24 na 6 delavni ur. Stojarina se torej pobira od priletih 6 ur po preteku svobodnega izkladalnega roka, in sicer za prvih 6 ur po 5 Din, za drugih 6 ur po 20 Din za vsako nadaljnjo uro in vagon po 30 Din od vagona in ure. Delovni čas za natovarjanje in iztovarjanje pa se razširja od 7. do 12. in od 13. do 18. Razen tega se naročilna za prazne vagonne zvišuje od 48 Din na 150 Din. Ta odredba prometnega ministra je stopila takoj v veljavo.

Podružnice Državne hipotekarne banke v Zagrebu in Ljubljani za enkrat ne bo. Upravni svet Državne hipotekarne banke v Beogradu je zaradi podružnice v Zagrebu in Ljubljani sporočil Glavnemu združenemu savezu v Beogradu naslednje: Dasiravno je s premembami in dopolnitvami razširjen zakon o ureditvi Uprave fondov na celokupno ozemlje kraljevine, le vendar dan za nove pokrajine rok od petih do desetih let za obvezno nalaganje raznih fondov in kapitalov v Državno hipotekarno banko. Na ta način bi se mogla Državna hipotekarna banka, tudi če bi osnovala podružnice v Zagrebu in Ljubljani, uspešno delovati, ker bi ji manjkalo potrebnih sredstev za plačevanje hipotekarnih posojil v teh pokrajinah. Upravni odbor banke smatra, da v Zagrebu in Ljubljani še ne vedno ne more otvoriti novih podružnic, ker se v teh pokrajinah še

vedno po zakonu ne vlagajo javni fond, kapitali in pupilni denarji v Državno hipotekarno banko. Pod temi pogoji bi značila otvoritev podružnic za banko samo povečanje izdatkov, ker ne more biti govora o kakem aktivnem poslovanju, dokler se ne prične obvezno vlaganje gori omenjenega denarja. (Torej bi bilo računati za otvoritvijo podružnic Državne hipotekarne banke v Zagrebu in v Ljubljani leta 1927.)

VII. mednar. sejem za perutnino in zajce se je otvoril 5. t. m. v Bruslju. Sejem ima 1400 oddelkov z nad 2000 živali, poslani iz Holandije, Belgije in Luksemburga. Na sejmu je videti najrazličnejše eksemplare z raznovrstnim perjem, velikih, manjših, vrst, plodnih in luksuznih, kokoši in peteline, purane, race, fazane, gosli, golobe, pape, morske kokoši itd. Na sejmu je bilo tudi mnogo zajcev z najrazličnejšo dlako. Po oficijelnih podatkih je videti, da Belgija glede perutnine zelo napreduje. V teku prvih 6 mesecev p. l. je uvozila Belgija 18 milijonov 659.309 komadov jajc v vrednosti 51.607.668 frankov. Dasi pa v Belgiji gojenje perutnine dobro napreduje, so vendar cene perutnine v sorazmerju s cenami pri nas zelo visoke. Vzrok temu je zelo močan izvoz v obmejne kraje, tako da ostaja zelo malo za domači konzum in da cene z dneva v dan rastejo. Dobro bi bilo, ako bi se naši perutninarji in izvozniki jajc podrobneje poznali z razmerami na tržiščih v Belgiji, kamor bi mogli izvažati tudi našo perutnino in jajca.

Poštno-čekovni promet v septembru t. l. Pri poštni hranilnici je skupno število čekovnih računov znašalo na dan 31. avgusta 12.077. Tekom meseca septembra se je to število povečalo na 12.176. Od začetka tega leta do konca septembra znaša število novootvorenih čekovnih računov: v Zagrebu 223, v Beogradu 439, v Ljubljani 172 in Sarajevu 36. Skupno stanje vlog je znašalo 30. septembra t. l. 340.6 milijona Din. Vplačilo je bilo v septembru 1610.6 milijona a izplačilo 1583.1, skupno torej 3193.7 milijona Din; od tega brez gotovine 1364.7 milijona Din.

Ravnalno cene za meso v Celju. Po zaslujanju izvedenca objavlja celjski mestni magistrat, da se smatrajo od 12. t. m. naprej za prodajo mesa v mestu Celju naslednje cene kot dopustne: 1.) za 1 kg mesa volov in telic: a) za sprednje dele do 17, b) za zadnje dele do 19; 2.) za 1 kg kravčev mesa in mesa bikov: a) za sprednje dele do 13, za zadnje dele do 15; 3.) za 1 kg telečjega mesa: a) za sprednje dele do 17, b) za zadnje dele do 19 Din. S tem se razveljavlja točka I. »Meso« razglašeno z dne 29. avgusta 1925, kolikor se tiče cen mesa; vse ostale določbe točka I. omenjenega razglašene glede privlage itd. stanejo še nadalje v veljavi.

Dohodki državne trošarine in taks v avgustu t. l. V avgustu t. l. je pobrala država na trošarini 63.894.994 Din a na taksh 87.940.044 Din. Proračun je prekoračen tako za trošarino kakor za takse.

»Gospodarski Vestnik«. Oktobrska številka tega goriškega gospodarskega mesečnika je izšla pred par dnevi. Naročnina znaša 10 lir letno. Uprava in uredništvo. Via S. Giovanni 6/I, Gorica.

Sprememba v deviznem pravilniku. Iz Beograda poročajo: Finančno ministrstvo je odredilo, da se po potrebi morejo devize v smislu obveznosti po čl. 11. deviznega pravilnika prodajati manjšim trgovcem in obrtnikom, ki imajo protokolicacije, temveč samo obrtnike. Od teh manjših trgovcev in obrtnikov pa se morejo namesto protokolicacije pridobiti obveznice polig uverenja o plačanem davku.

Francoski ukrepi proti špekulacij. Iz Pariza poročajo: Zaradi hausse, ki je zadnje dni nastopila v vrednotah in devizah, napoveduje finančno ministrstvo stroge ukrepe proti špekulacij.

Borze

13. oktobra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) — Vrednote: Investicijsko 76—80, Vojna škoda 0—325, zastavni listi Kranjske deželne banke 20—24, komunalne zadolžnice Kranjske deželne banke 20—24, Celjska posojilnica 201—202 (202), Ljubljanska kredita 220—40, Merkantila 100—104, Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 125—126 (125), Trbovlje 340—0, Vevče 120—0, Stavbna družba 165—180, Seštr 129—147. — Blago: I. es: hrastovi plohi od 30—110 mm, neobrobjeni, fco meja 0—1010; frizi od 4—10 cm, od 25—60 cm, fco meja 0—1280; late 25—50, 30—50, monte 500—530; bukova drva, 1 m dolž, suha, fco nakl. postaja 4 vagoni 18.50—18.50 (18.50); — poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana 260—0; turščica: stara, fco slavonska postaja 0—185, medimurska, nova, na solincu sušena, fco Čakovec 0—205, v storžih, par. slav. post. 0—75, nova, okt. nov., dec. 100% kase pri sklepu, par. slav. post. 0—122.50; fižol mandolon, netto fco Ljubljana 285—0, pepelnjak, netto fco Ljubljana 325—0, ribničan, netto fco Ljubljana 300—0, befi, b/n, fco Postojna tranz. 0—300.

ZAGREB. Bančne vrednote so se začele tignovati z dosti mlačno tendenco. Spodetka se je v glavnem žulo le blago. Proti koncu se je okrepilo povpraševanje in so tudi posamezni tečaj končali na večji višini, kakor so bili v početku sestanka. Za industrijske papirje ni bilo zanimanja. Tečaj Vojne škode je ponovno oslabil za 9 točk in promptno blago je končalo na 330 napram 339 včeraj. Za december se je spodetka zaključevalo blago po 338 dočim se je proti koncu ponujalo po 335. Za ultimo t. m. se je trgovalo po 331. — Dinar je davi v Curihu za malenkost poskočil. Zato je tendenca na zagrebškem deviznem tržišču oslabele. Tečaj vseh deviz so padli za 2—3 točke, zlasti deviza na Italijo, ki je med-

narodno oslabele. Blaga dovolj. Narodna banka je nastopila danes kot kupec. Skupni promet v devizah je znašal okrog 52 milijona dinarjev. Notirale so devize: Dunaj 788.4—798.4, Berlin 1335—1345, Bruselj 254.75—258.75, Budimpešta 0.07884—0.07984, Italija izplačilo 222.42—224.82, London izplačilo 271.57—273.57, Newyork ček 55.92—56.52, Pariz 255.5—259.5, Praga 165.89—167.89, Švica 1082.25—1090.25; valute: 55.22 in pol—55.82 in pol. Kč 163—165; efekti: bančni: Eskomptna 129—130, Kredita Zagreb 130—134, Hipo 72.5—73.5, Jug 110—111, Ljubljanska kredita 225—0, Obrtna 83—85, Prašedion 955—965, Slavenska 49—50; industrijski: Eksploatacija 45—51, Sečerana 505—520, Narodna šumska, zaključek 25, Slavonija 50—52, Trbovlje 0—350, Union 440—450, Vevče 120—0; državni: investicijsko 75, agrarne 50, Vojna škoda, promptna 329—330, za oktober 331—332, za november 331—334.

BEograd. Devize: Dunaj 792.5—794, Berlin 1338—1341, Budimpešta 0.0789—0.079, Italija 223.5—223.75, London 272.3—272.4, Newyork 56.22 in pol — 56.25, Pariz 258—259, Praga 165.55—166.7, Švica 1085—1086.

CURIL. Beograd 9.20, Berlin 123.40, Newyork 518.75, London 25.1075, Pariz 23.75, Milan 20.65, Praga 15.35, Budimpešta 0.007260, Bukarešta 2.50, Sofija 3.75, Varšava 84.40, Dunaj 73.15.

DUNAJ. Beograd 12.6050 — 12.6450, Berlin 168.70 — 169.20, Budimpešta 99.16 do 99.46, London 34.30 — 34.42, Milan 28.16 do 28.28, Newyork 708.75 — 711.25, Pariz 32.40 — 32.56, Praga 21.0050 — 21.0850, Curil 136.62 — 137.12, dinarij 12.57—12.63.

PRAGA. Beograd 60.25, Berlin 80.5, Curil 651.75, London 163.40, Newyork 33.75, Dunaj 47.125.

BERLIN. Beograd 7.454, London 20.306, Newyork 4.195, Pariz 19.145, Curil 80.55, Dunaj 59.13.

LONDON. (Opoldne) Beograd 272, Newyork 484 in ena osminka, Italija 121.87 in pol., Dunaj 34.35, Švica 25.10.

Sport

Atena - Primorje

19:1 (10:0)

Prvenstvena hazenska tekma med družinama Atene in Primorja, ki se je vršila v nedeljo na prostoru Atene, je končala z rezultatom 19:1 za Ateno. Tekma ni nudila posebnega t. t. n. užitka, kar se je igralo z obeh strani dokaj leno in raztrgano. Osobito je bilo opaziti pri Ateni, dočim se je Primorje vsaj nekoliko potrudilo doseči čim častnejši uspeh. Igra Primorja je daleč o zaostajala za ono Atene, tako v tehničnem kakor tudi v taktičnem oziru. O kakršni smiselni kombinaciji igri Primorja ne more biti govora. Edinole srednja napadalka Sečova je rešila svojo nalogo povoljno, dočim st. ilij obe krili povsem nemogoči. Mnogo boljše bili ima Primorje v krilski vrsti in brambi, kjer je vzbujala posebno pozornost branilca Jančigajeva, ki obeta postati izvrstna moč Jančigajeva I. v голу je pokazala precej ambicije. Primorje je igralo ves prvi polčas s šestimi igralci.

Atena je bila izpod forme, mnogo je bilo kriv moker teren in zgodbna ura. Priporočiti bi bilo, da se tekme ne prireja jo v tako zgodnjih urah. Najslabši del družine ima Atena vsekakor v branilki Janski. Čimprej nova v gola je pokazala, da je naša najboljša vratarica. Napad je predvedel dosti lepo kombinacijsko igro, vendar je igral preveč leno, brez vsakega pravega elana, čemur odgovarja tudi rezultat igre.

S. K. Mura: I. S. S. K. Maribor 10:3 (8:0) Drugo gostovanje Mariborove družine v Murski Soboti je prineslo domačim hazenskam zasluženo zmago z 10:3 (8:0). Družina Mure je igrala zelo fair in dobro, dočim Mariborova družina ni igrala dočim fair. Sodnik Peterka dober, samo v drugem polčasu je pregledal nekoliko faulov Maribora.

V Zagrebu sta nedeljski prvenstveni tekmi končali z nastopnimi rezultatom: Ask: Ask 12:4, Vesna: Concordia 4:2.

V Beogradu: B. S. K.: Z. A. S. K. 13:0. Jugoslavija: Vitez (Zemun) 8:5.

V Sarajevu: Slavija: Hajduk 10:1 (2:1).

Se neč. nogometnih tekem zadnjih dni. Osijek: Gradski (Zagreb): Slavija (Osijek) 5:3. Praga: Viktorija Nusle: Nuselsky 3:1. Meteor VIII.: Viktorija Zilakov 3:2. Praha (Praga): Union Zichov 2:1. Slavija: Praha VII. 5:2, DFC: Napredok 4:0, Vrbovice: Olympia VII. 5:2.

Službene objave LNP

(Seja u. o. z dne 13. X. 1925)

Konstitutirani p. in k. odbor LNP sledeče: Poslovni odbor: predsednik: g. Struna, I. tajnik: g. Batista, blaginik: g. Buljevič, odborniki: gg. Bedjanič, Bucik Anton, Kandare in Štrajaj. Kazenski odbor: predsednik: g. ing. Struna, II. tajnik: g. Batista. Odborniki: gg. Kos K., Matjašič J. dr. Majcen, Sever H in Zajc. Podsavezni kapetan g. Rajgelj A.

Seja p. o. se vrše začasno redno vsako sredo ob 20. uri v sobi Sportne Zveze, Na-

Vremensko poročilo

Ljubljana, 13. oktobra 1925.

Ljubljana, 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblatnost 0—10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	757.9	6.9	sever	obl.	
Ljubljana . . .	14.	756.2	13.2	vzhod	več. obl.	
Ljubljana . . .	21.	757.6	8.7	jug. vzh.	jas.	
Zagreb . . .	7.	757.2	10.0		obl.	
Beograd . . .	7.	756.0	12.0	brezv.	več. jas.	
Dunaj . . .	7.					
Praga . . .	7.	767.6	4.0	jug. vzh.	več. obl.	1.0
Inomost . . .	7.					

Solnce vzhaja ob 6.12, zahaja ob 17.20, luna vzhaja ob 23.31, zahaja ob 15.45.

Barometer višji, temperatura nižja

Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma oblačno, morda tudi lahke padavine. Mrzlo.

Gotovo govejo juho

z najfinejšim okusom napravijo

Jove kocke

MAGGI za govejo juho

Pazite dobro na ime

MAGGI in na varst. znamko

zvezda s križcem

Druge kocke niso od trdke MAGGI

rodni dom. Ostali sklepi se objavijo prihodnji. Tajnik I.

LNP (službeni). Seja p. o. danes v sredo ob 20. v sobi Sportne Zveze, Narodni dom. Poz. s. n. odborniki p. o., da se iste udeležijo. Predsednik p. o.

Stari nogometnega prvenstva v Zagrebu. »nedeljski« tekmi, j. stanje nogometnega prvenstva v Zagrebu nastopno: 1. Hač (6 točk), 2. Concordia (6), 3. Gradjanski (3), 4. Zeleni (3), 5. Croatia (1), 6. Sparta (1).

Staneke smučarjev. — Z ozirom na predstoječi »č.« zbor JZSS vabi Turistiški klub »Sala« vse klube, odnosno njih smučarske odseke na sestanek, na katerem bi se določila skupna kandidatska lista — imenovani Savez. Sestanek se vrši v četrtek 15. t. m. ob 8. uri v kavarni Emor (damska sob.). Jer je zadeva važna, se pričakuje polne udeležbe.

ASK P-Amorje, Hermes, Ljubljanski sp. klub, SK Hermes in Automobilni klub pozivajo p. o. na v. tekmu jutrišnj. dne pospravljajo svoje predmete z razstave, ker se razstava jutri definitivno zaključuje. Paviljon je odprt od 15.30 ure. Podpisani odbor odlašja vsako odgovornost za predmete, ki se jutri ne bodo pospravili. Odbor na prireditelju sportne razstave.

Gospodarski pokal SK Ilirija je nastavljen razpi. »povedom« pete obletnice rojst

Poljski potnik

Bil sem v Varšavi, ko je prispel tja sovjetski ljudski komisar za zunanje zadeve, g. Čičerin. Časopisi so obširno poročali o tem posetu, vendar nekateri kakor da bi se balli, kaj iz poseta predalekosežne posledice, kakor da prihaja kdo, baže ozdravel, iz blaznice ter ga ljudje sprejemajo radovedno, češ, ali se mu ne vrne bolezen. Bolezen je bila dolga; ni trajala samo par let (v boljševskih letih se je samo drugače komplicirala), ampak poltrajalo stoletje. Zato se je takrat, ko je poslanik ruske carice Nemke Katarine postavil na Poljskem kraj... Zgodovina je dala za krivice zaščeno, ter je sedaj g. Čičerina poslala v Varšavo, da kot ravnopraven razpravlja z g. Skrzynskim, poljskim ministrom za zunanje zadeve. Prihodnjemu pomlad pojde g. Skrzynski v Moskvo. V toastih teh dveh diplomatov je bil eden »gospod ljudski komisar«, drugi pa »gospod minister«. G. Čičerin ne predstavlja »Rusije«, ampak Zvezo sovjetskih republik, vendar se je v Varšavi uveljavljalo jezikovno Slovanstvo; zagovarjal je — vsaj novinarjem — govoril ruski; razume tudi dobro poljski, kakor pred vojno je živel dalje časa v Krakovu ter imel stare zveze s poljskimi literarnimi krogi. Videl g. Čičerina nismen, ali prejel, da je dosti rejen (ima 54 let) je rdeč, dasi nekaj boleha. V privatnih poljskih krogih pa sem povsod slišal le veliko zadovoljstvo, da je prišlo do tega poseta.

in Dubrovnik sem videl v Varšavi. Kakih 15 do 20 slik sem videl v privatni hiši na ulici Mokotovski 24, samih motivov dubrovniških. Dubrovnik je na Poljskem sploh čarobna beseda. Kakor znano, so v maju t. l. trije odlični poljski profesorji pravni ki imeli na naših univerzah predavanja o uredbi poljske države; med njimi je bil tudi sedanji predsednik Najvišjega sodišča v Varšavi g. dr. A. Mogilnicki. Lani je bil g. Mogilnicki z rodno dva meseca v Dubrovniku in njegova gospa soproga in en sin, ki se udeležuje umetniški, sta s klistrom ušla luč in barvo dubrovniških prizorov ter z njimi okrasila svoj dom.

Ne daleč od Varšave sem slišal o predavanjih prof. Ilesića. Tam stoji sredi parka star grad. Stal je že za zadnjega kralja poljskega Stanisława Augusta Poniatowskega in poljski primasi so v njem rezidirali. Pozneje je bil last ruskih carjev, ki sosed prihajali na lov. V refektoriju, ne veliki, ali visoki in stilizirani dvorani, kjer so nekdanji carji zajtrkovali, je prof. Ilesić predaval enkrat o Črni gori, drugič o Jugoslaviji kot slovanski državi. Posebno to zadnje predavanje je Poljake interesiralo.

Vozni se nazaj. Vagon je poln židov. V Čenstohovi je peron poln ljudi, ki pozdravljajo odhajajoče. Zapoje se nekakšna pesem »Židje odhajajo v Palestino«, oni pravi sopotniki, »to je židovska kivača«. Bil si židje iz severnega Slonima in Grodnja, pa kakor vidimo, tudi iz južne Čenstohove, torej iz cele Poljske. To je židovski pokret, ki gre za tem, iz Palestine zopet narediti židovsko deželo in »Ahasverom« dati zopet domovino. Poljska očitno rada vidi to izseljevanje elementov, ki so eden izmed najtežjih problemov poljske države. — V. F.

Odvetniška pisarna ni poslovni prostor v smislu novega stanovanjskega zakona

(Razsodba stanovanjskega sodišča v Celju, potrjena z odlokom višjega stanovanjskega sodišča v Zagrebu.)

Stanovanjsko sodišče v Celju je razpravljalo o tožbi Roka Meštra, hišnega lastnika v Celju, proti Valentinu Brentetu, žel. nadrevidentu v Celju, radi odpovedi stanovanja. Tožnik je lastnik dvonastropne hiše v Celju, ki jo je kupil l. 1921. Že od takrat se trudi dobiti v svoji hiši stanovanje, kar se mu ni posrečilo. V lastni hiši stanuje v pritižni sobi skupaj s svojo ženo, 13 letno hčerko, 11 letnim sinom in 40 letnim svakom. V tej sobi prebivajo, kuhajo, spijo, v tej sobi opravlja krojaško obrt tudi lastnikov svak.

Oziroma se na določbo § 10. novega stanovanjskega zakona je Rok Mešter odpovedal s tožbo stanovanje Valentinu Brentetu, ki ima v hiši 3 sobe z vsemi pritlikami. Tožnik je v tožbi trdil, da je odpovedano stanovanje v celi hiši edino primerno z ozirom na njega obseg in število tožnikovih družinskih pripadnikov. Stanovanjsko sodišče je na tožbo pozvalo tožnika, da jo izpolni s podatki glede obsega in izmere vseh stanovanj in poslovnih prostorov v hiši. Te zahteve je tožnik ustrejel z vlogo, v kateri je navedel, da je v hiši poleg navedenega stanovanja 12 stanovanj z 1—2 sobama in 1 odvetniška pisarna, obstoječa iz 4 sob, brez kuhinje. Po javni razpravi je sodišče tožbo zavrnilo, češ da stanuje v hiši drug gospodarsko močnejši najemnik, to je odvetnik kateremu bi moral tožnik stanovanje odpovedati. Tožnik se je proti tej razsodbi pritožil na višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu. Trdil je, da je prva sodba neutemeljena in v protislovju z lasmi določilom stanovanjskega zakona, ki izveza izrecno od določil zakona lokale in po-

slavne prostore (§ 2. točka 1 st. zak.). Odvetniško pisarno kot kraj, v katerem odvetnik le opravlja svoje posle, v njih pa ne prebiva, pa ni mogoče prištevati med stanovanja. Tožnik je v pritožbi navedel, da je hiša edino njegovo premoženje in da z dohodki iste vzdržuje sebe in svojo rodino. Povdarjal je, da prejema za odvetniške poslovne prostore veliko najemnin, ki bi jo od istih prostorov kot stanovanja nikdar ne dobil. Skliceval se je posebno na dejstvo, da bo oropan polovice svojih dohodkov, če odpove najemniku poslovne prostore, kar bi bilo za naravnost nemiselnost in škodljivo. Povdarjal je nadalje, da novi stanovanjski zakon vendar dovoljuje hišnemu posestniku nekatere ugodnosti in da s smisel tega zakona pač le ta, da lahko svobodneje razpolaga s svojo hišo. Dokazoval je, da v slučaju, ako odpove odvetniku poslovne prostore, vendar še nima stanovanja, ker pri poslovnih prostorih ni kuhinje, ki jo za gospodinjstvo neobhodno potrebuje. Z odpovedjo teh poslovnih lokalov bi izgubil tudi svoj glavni dohodek, bil bi pa vključ temu še brez stanovanja, za katero ga opravičuje nov stanovanjski zakon. Pristavil je izrecno, da odpovedana stranka kot najemnik ni prikrajšana, ker mora stanovanjsko sodišče v smislu čl. 20 točka 2 itak prvenstveno nakazati strankam, ki se morajo izseliti v smislu odpovedi po § 10 stan. zakona. Pritožba je tudi navajala, da prihaja ekonomska sila pri najemnikih po jasnem besedilu zakona v poštev le pri stanovanjih, ne pa tudi pri lokalih. Tožnik je trdil, da je izprememba katerega drugega stanovanja v hiši ali drugod v poslovne prostore prepovedana in je tedaj odvetnik s svojo pisarno, kjer dela že dolgo vrsto let, če mu odpove, na cesti.

Višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu je pritožbo zavrnilo in sodbo prve instance potrdilo, češ, da prebiva v hiši med drugimi stranki, ki ni zaščena po čl. 12. stan. zak. in to v prostorih, ki imajo neglede na to, da se uporabljajo kot odvetniška pisarna, karakter stanovanja, kar priznava odpovednik in kar dokazuje dejstvo, da pripada k pisarni ž njo združena kuhinja (kar pa ni res). Proti odločbi druge instance ni daljnega pravnega leka.

Slovenski biografski leksikon

izide v 6 zvezkih do konca 1926. Naročniški celega leksikona plačajo ali 500 Din takoj ali Din 90 za posamezni zvezek. Naročila sprejema in oddaja že prvi zvezek založnica Zadruga gospodarska banka v Ljubljani in njene podružnice.

Dopisi

BOH, BISTRICA. Običajni vsakoletni živinski sejem, ki se vrši na Boh. Bistrici vsako leto na dan sv. Luke, se vrši letos dan pozneje, ker je ta dan nedelja. Vrši se v ponedeljek dne 19. t. m. na živinskem sejmišču pri obč. domu na Boh. Bistrici. Sejem obeta biti dober, ker bo na prodaj dovolj prvovrstne plemenite živine.

VIČ. Sokolski gledališki oder na Viču odprl svojo letošnjo ljubljano sezono v nedeljo dne 18. t. m. in uprizoril v režiji br. Remsa narodno igr. »Rokovnjača«. V igri nastopi vse igralske osebe viškega sokolskega odra. Nove dekoracije, ki so za uprizoritev potrebne, je napravil br. Gašperin, s katerim je viški Sokol pridobil odličnega sokolskega delavca. Tvrda Vojnovič et Comp. napeljuje novo električno razsvetljavo ter bo oder tudi glede svetlobnih efektov ustrezen vsem zahtevam posebnih prizorov. Začetek predstave točno ob pol 8 uri zvečer; vstopnice so v predprodaji pri br. V. Jelčiču in Rožni dolini in v Sokolskem domu. Cene iste kakor lani.

LITJA. V nedeljo dne 18. t. m. vsi v Sokolski dom, kjer uprizori »Udruženje volnih invalidov, podružnica v Ljubljani« vesoljelo »Tit Grom« in sicer zvečer ob pol 8 uri. Po igri prosta zabava z bogatim sporedom. Sodeluje prvovrsten orkester. Ker je dobiček prireditve namenjen podpornemu skladu za božičnico revnim članom in članicam, prosimo obilne udeležbe. Torej brez razlike vsi k invalidski prireditvi, da pokažete sočutje napram revnim vojniim žrtvam, ki so darovali svoje najdražje v blagor naše domovine. — Odbor.

LAŠKO. Novi člani mariborskega političnega nemškega društva so sledeči Laščani: Rösler (prišel iz Voljvodine), Herman Karl, Teodor Droč, stric ravnatelja v Hrastniku in Jostp Prežec.

BREZNO PRI SV. JEDERTI. V nedeljo dne 18. t. m. priredi odbor »Javne ljudske knjižnice« v Breznu pri Sv. Jederti »Trgatev« ob 14 uri v gostinskih prostorih g. Petra Kozole v Breznu. Čisti dobiček je namenjen nabavi novih knjig za knjižnico. Vse prijatelje naprednih knjižnic vabi k udeležbi — odbor.

HOČE PRI MARIBORU. Pod okriljem C. M. podružnice Hoče — Slivnica so priredila vsa tukajšnja kulturna društva v nedeljo dne 11. t. m. svečano manifestacijo za neodrešeno Koroško. Na zborovanju sta govorila g. z. dekan Sagaj in učitelj Čiček. Hoški pevski zbor je zapel par lepih koroških narodnih pesmi. Na zborovalce je

napravila dostojna manifestacija globok vtis in vsi so bili enodušnega mnenja, da mora Koroška v slučaju združitve Avstrije in Nemčije pripasti k Jugoslaviji.

PTUJ. Na koroškem večeru je deklamirala učenka Zorman, hčerka davčnega nadzornika, zelo dovršeno »Vizijo« ge. Poljančeve, kar je z prvega poročila pomotoma izstalo. Deklamacija je bila izborna naštdirana in je zela splošno odobravanje.

SV. JURJ OB J. 2. Dne 4. oktobra se je uprizorila šaloigra »Nebesa na zemlji«. Čisti dobiček je bil namenjen Jugosl. Matici. Vloge so bile srečno zasedene; vsaka je bila igrana s pravim razumevanjem. Le škoda, da se ne smelo igrati prirejati v veliki telovadnici, kjer bi bil obisk omogočen okoličanom, ki gredo neradi v gostilno, a bi prav radi posejali igre. Pri predstavi sta sodelovala nenadomestljiva g. in ga. Stegensek in vse marljivo učiteljstvo. Želeli bi, da nas v kratkem zopet razveseli z novo predstavo.

Šah

Občni zbor ljubljanskega šahovskega kluba se vrši danes na verandi kavarne Evropa. Začetek ob 20. Člani naj se obnega zbora udeležijo polnoštevno.

Splošni turnir je končal z zmago Zdenka Rupnika, ki si je priporil 10 in pol točko od 11 dosegljivih. Drugi je Miloš Zevnik 10, tretji Skulj 7 in pol, četrti Kukar 6 in pol, peti in šesti Godina in Šivic 6, Židan 5 in pol. Ti so pridobili pravico igrati v ožjem turnirju. Potem slede Krek in Avsec 4, Fink 3, Milač 2 in Verbič 1 točko.

Ožji turnir se bo pričel v ponedeljek 19. t. m. ob 18. v kavarni Evropa. Zrebanje bo pa v soboto 17. t. m. ob 19. Prijavnina 10 Din. Kavejla 10 Din, ki se po končanem turnirju vrne Prijave: prejema g. Mrzlikar v klubovnem lokalu vsak dan od 18. do 20. Novi odbor bo določil tudi nagrade.

VI MEČETE SKOZ OKNO!

če kupite nogavice brez žigov, "ključ", ker eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro, zeleno ali zlato)

„ključ“
traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupila eden par in preprečiš sel

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obrit
Slike za legitimacije
Izdeluje najhitreje fotograf
Hugo H. B. & E. K. Ljubljana, Valvasorjev trg 166

Klobuček
okusen in moderen napravim
iz lala, svilene bluze ali
krila za 20 Din. Sprejemam
tudi file klobučke v moder-
nizirane. Cene nizke. In
tudi postrežba. Se priporo-
ča J. Stemberger - Red.
modistinja, Dunajska c. 9.
25986

Službe
(dobe)
Učencem
obraz v krepke rasti se
spregne takoj v trgovino
melane stroke, Ivan Per-
nat, trgovca, Orna pri Pe-
trajah, Koroško. 25992

Brivski pomočnik
dobi takoj nameščenje
v hišo in stanovanje ter
plača po dogovoru. Avgust
Bibelo, Dumale. 25989

Samostojna ženska
posreduje let, volja v go-
spodinjstvu in kuhni se išče
k večji družini. Biti mora
vrstna in snafna. Plača
po dogovoru. Vprašati v
Celju, Glavni trg šte. 10.
25983

Boljša dekle
stara do 30 let, zmerno po-
spravljena boljša sob.
v kakšni hišici se sprejme
trajaj v boljšo hišo. Pred-
nost imajo le dostojna in
delavna dekleta ter ljub-
ljive pridnih in snafnih
strok. Naslov pove uprava
»Jutra«. 25992

Postrežnica
delovna in snafna, boljša
pospravljena boljša sob.
se sprejme za dopolnilne
re na Celovški cesti 14.
25993

Učencem
ki je dovršil predpisan
telo, se sprejme v deli-
kano in spregnejo trzo-
vino v Ljubljani. Lastno-
stno pisane poudbe na
»Jutra«, pod št. 25994
»Hafje« 12851. 25990

Učencem
za urarsko obrt in premo-
bi se sprejme. Pred-
nost imajo taki, ki se so-
se učijo 1—2 leti pri-
stojno peroti. Mirko
Čarar, urar, Kamnik, Sutra
št. 78. 25942

Valencem
s primerno solno izobra-
bo se sprejme v izo-
grafsko trgovino v Ljub-
ljani. Naslov pove uprava
»Jutra«. 25981

Službe
(iščejo)
Dama
iz boljših rodbine, 25 let
stara, s srednjekolno iz-
obrazo, večja hrvatskega,
italijanskega in nemškega
jezikovna, nameščeno v
odvetniški pisarni ali v
kakšni drugi pisarni — Po-
nude na upravo »Jutra«
pod št. »Ljubljana« 25988

Prodajalka
izredna v mešani stroki,
izredna slov in nemškega
jezikovna se išče za takoj.
— Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Takojšen nastop«. 25983

Dve vajenki
za damsko krojaško obrt
na Gorenjskem se sprejme-
ta. — Naslov pove uprava
»Jutra«. 25984

Vlasuljar
starejši, obsevan, brivski po-
močnik, evrat, tudi kmin-
kar se sprejme. R. Grobel-
nik, gledal. brivce, Celje,
Glavni trg 17. 25982

**Dva čevlarska po-
močnika**
se takoj sprejmeta za težko
delo. Hrana in stanovanje
v hiši. Plača po dogovoru.
— Josip Konec, čevljar,
Ljubno, Gorenjsko. 25941

Hlapec
priden, pošten, trozen in
zanesljiv ki je vajen konj
in voz dobi dobro plačo
družbo proti dobri plači in
hrani. Vprašati v konfek-
cijski tovarni Fran Deren-
da & Cie., Ljubljana. 25970

Natakarica
najraje začetnica, se sprej-
me. — Naslov pove uprava
»Jutra«. 25946

Dva učenca
sdrava, močna in zaneslji-
va se sprejmeta za medi-
tarsko obrt. Naslov pove
uprava »Jutra«. 25947

Učiteljica
zmožna, temeljna, fran-
cosska in klavirja se išče
tako za popoldan. Naslov
v upravi »Jutra«. 25917

Visokošolka
daje interesele in vseh
znanstvenih predmetov. —
Pride na dom. Ponudbe na
upravo »Jutra« pod značko
»Jesiki«. 25935

Konservatorist
v višjem letniški kole prof.
Ravnik počuje privatno
klavir. Gre tudi na dom.
Sprejme le resno reflektan-
te. Naslov v upr. »Jutra«. 25914

Vrtniško opeko
prejemog in dva dobita
najcenej pri Vinko Križna
Trnovski pristan šte. 22
25903

Portal za trgovino
se proda. — Naslov pove
uprava »Jutra«. 25928

Perilo
dobro ohranjeno, za dojen-
čka se proda. Naslov pove
uprava »Jutra«. 25910

**Prostovoljna javna
dražba**
raznega pohitva, drugih
sobilnih in kuhinjskih opre-
me se vrši v četrtki 15.
oktobra t. l. od 9. ure da-
je v skladu R. Ronin-
ger. Cesta na južno želez-
nico. Kupci prijazno v-
ljeni. 25976

Krojaški stroji
»Ringer« Bobine dobro ohr-
anjen nočni prof. s Ivan
Mogilnik, krojač, Ljubljana,
Gledališka ulica šte. 7.
25975

Hrastova spalnica
s pešho, črno polirana se
proda za 7500 Din. Naslov
pove uprava »Jutra«. 25937

Krojaški stroji
»Ringer« Bobine dobro ohr-
anjen nočni prof. s Ivan
Mogilnik, krojač, Ljubljana,
Gledališka ulica šte. 7.
25975

Avto
brenzbena, sveže pleskan in
tapetiran z novo pismva-
tiko, električno razsvetlavo,
v. ugodno prodajo. Ogleda-
se pri pisarkarju avto-
mobilov »Susteršica«, Duna-
jska cesta. 25939

Jedilnica
in pišna garitura se pro-
da zaradi pomanjkanja pro-
stora. Poizve se v trgovini
Ecker, Dunajska cesta 2.
25920

Majhen štedilnik
se proda. Naslov pove upr.
»Jutra«. 25961

Spalnica
Več lepih hrastovih, bukov-
nih in jasevinskih spalnic
prodaja po nizki ceni Fran-
ciska, mikar, Dravljica 163,
p. št. Vid nad Ljubljano.
25945

Zbirka znamk
3000 lepih komadov se pro-
da. Naslov v upr. »Jutra«. 25948

Prodaja se:
2 novi župi kriti z opeko,
uporabljivi za prodajo pre-
moga in drv ali pa zelo
pripravi za shranbo kake-
ga posestnika. 2 lopi ni-
pravi za branjarjo, ozir.
raznovrstno prodajo ter
1 komplet vrtni paviljon,
soli liden tudi za gozdo,
ozir. k gostilni ali kavarni
za prodajo ohranili. — Po-
nude daje Marija Stricel,
Ljubljana, Sv. Petra c. 88.
25456

Suhih drv
smrekovih, lepih 500 m. že
izdelanih, eno uro od žel.
ostale se takoj prodaj.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25993

Čistilnica za vino
dobro ohranjena, in pro-
dajnega materiala se proda.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25935

Hramske sode
v velikosti od 16—22 hl ter
vinoško sesalno prešeno po
nizki ceni voljo pomani-
kanja prostora. Ponudbe na
upravo »Jutra« pod značko
»Hramski sodi«. 25938

Stoieča bukovina
(okrog 100 m. v višini)
se proda, ki je od ceste 30
minut oddaljen se proda.
Cena po dogovoru Janko
Šuštar, Spitališki pri Kamni-
ku. 25988

Pisalna miza
moderna se kupi. Ponudbe
na: Ivan Kralj, Ljubljana,
Stari trg 17/11. 25935

Rabljena dvokolesa
motorje, avtomobile, šival-
ne mašine, kolesa, kolesa
proti lakazu lastnik Fran-
ciska, Ljubljana, Zvonar-
ska ulica 1. 25930

2 veliki železni peč
kupi Sever & Komp. Ljub-
ljana, Wolfova ulica 12. 25936

Na hrano
event. tudi na stanovanje
se sprejme soliden gospod
v Jenkovi ulici 4. 25918

Sprejemni gospoda
na stanovanje, event. tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Jutra«. 25934

Sobo z vso oskrbo
poler ohrane kole o d d m
5 dijakov. Naslov v upr.
25940

Parcelo
v bližini Vrtnice ali obrtne
loke kupim. Ponudbe z na-
veliko ceno pod št. »Par-
cela 800« na upr. »Jutra«. 25949

Obsežen gozd
10 minut od postaje Pod-
nart-Kropa na lepi legi se
proda. Cenjene ponudbe na
upravo »Jutra« pod št. 25940

Mesečno sobo
čisto in lepo, s posebnim
vhodom, v sredini mesta
išče soliden najemnik.
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod št. »Poseben vhod«. 25911

Na stanovanje
v lepo zračno sobo, event.
s hrano se sprejmeta dva
gospoda. Naslov pove upr.
»Jutra«. 25910

Opremljeno sobo
strogo separirano, v sredi-
ni mesta išče za takoj go-
spod. Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Soba 12788«. 25907

Sobo
strogo separirano in lepo
opremljeno v centru mesta
išče za takoj gospod. —
Naslov pove uprava »Jutra«. 25906

Dva gospoda
se sprejmeta na stanovanje
in hrano. Naslov pove upr.
»Jutra«. 25908

Samski inženjer
išče prazno solčno sobo
ali kabinet s posebnim vho-
dom pri mirni stranki. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Pridna in hvaljena«. 25922

Na hrano
event. tudi na stanovanje
se sprejme soliden gospod
v Jenkovi ulici 4. 25918

Sprejemni gospoda
na stanovanje, event. tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Jutra«. 25934

Sobo z vso oskrbo
poler ohrane kole o d d m
5 dijakov. Naslov v upr.
25940

Sobico
odda gospa dobro situir-
nemu starejšemu gospodu.
Dopise na upravo »Jutra«
pod značko »Oktober 31«. 25939

Opremljena soba
lepa, velika, solčna se tak-
oj odda 1—2 osebam na
Mišica (Kuhova) c. 23/1.
25937

Zakonski par
išče sobo s študijem ali s
soporočno kuhinjo. Pon-
udbe na upravo »Jutra«
pod »Soba 2«. 25931

Sodi
Prodaj 12 dobro ohran-
jenih vinjskih sodov od 24
64—120 l. Sodi na ogled.
Ponudbe s navodno ceno na
upravo »Jutra« pod »Sodi«. 25935

Sobo
prostorno in svetlo v sredi-
ni mesta išče izosmer
2—3-kratno uporabo te-
denko. Ponudbe s zahtevno
na upravo »Jutra« pod št.
»Inotemes«. 25976

Lepo sobo
z vhodom iz stopnišča —
blizu polte išče industrija-
lec proti dobri najemini.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25917

Gospodična
se sprejme na stanovanje
in hrano, event. samo na
stanovanje s zajtrkom.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25912

Opremljena soba
se o d d d gospodu ali go-
spodični. Vhod iz stopnic.
Naslov pove uprava »Jutra«. 25915

Zasebnik
išče opremljeno sobo s 1.
novembrom. Ponudi lahko
več tisoč Din. — Ponudbe
pod »Kapital 12438« na
upravo »Jutra«. 25938

Dijakinja
se sprejme na stanovanje
in hrano. Naslov v upravi
»Jutra«. 25938

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

Zgodilo se mu ni bilo nič hudega. Odvezal si je vrvi, skrbno spet zložil padalo in ko se je prepračil, da je njegov browning v redu, se je napotil k mogočni zgradbi, ki jo je videl v bližini.

Ni še korakal par minut, ko se je nahajal na močvirnatih tleh. Po vodi so plaval lokvanji in na vseh koncih so iz nje moleli ogromni trsi in perunike. Ker so se mu začeli škornji globoko udirati v blato, je previdno stopal naprej sredi vodnih rastlin. Malo naprej je bila voda ribnika ali jezera, preko katerega je brodil, bolj sinja in čista in ogromne stopnice iz rdečega granita so segale do brega. Te stopnice so se menda nadaljevale na dnu vode, kot bi bile služile za zvezo med vodno palačo kake ruske in velikanskimi razvalinami, ki so se razprostirale nad njo.

Povsod je vladala tišina, čulo se je prasketanje trsov, ki so se zibali v jutranjem vetriču in plahutanje vodnih ptic, ki so bežale v jatah, ko se je bližal Lionel.

Mladi mož se je vpraševal, li morda razvaline niso obljubene. Tu pa je začul govorjenje. Bliskoma se je skril v goščo vodnih rastlin in čakal.

Četrto poglavje.

Misterijina ekspedicija.

Ko je Misterija videla, da je balon, v katerega je bil zlezel Lionel Brady, izginjal v daljavi, je zbrala vso svojo četo in ne da bi kazala slabo voljo ali jezo po porazu, je dala povelje, da se vrnejo v posado. Z upravo diplomatsko spretnostjo je kazala, kakor bi bil srečni ubeg yachtmanna naravnost uspeh zanjo.

Torej smo se vendar odkrižali ogleduha, ki nam je sledil, je dejala glasno. Srečo je pa imel, da nam je ušel; tem bolje zanj. Veter ga odnese do Peruja, morda celo na obrežje Pacifika.

Da bi se le utopil, se je jezil Kennedy.

Misterija se je s prikrito ironijo nasmehnila. Jaz sem zadovoljna, je dejala na tistem Kennedyju, da je Lionel Brady ušel krogom in lasom. Smatram ga za pravega heroja. Bil je res občudovanja vreden, kako se je branil proti toliki množici. In ko je bežal in se obračal, le da počti dva ali tri svojih nasprotnikov, sem ga iskreno občudovala.

Dolgo že poznam vaše občutke napram njemu, je odgovoril Kennedy z nezadovoljnim obrazom. Res je junak; toda obžalovati je, da je njegovo junaštvo vedno le naperjeno zoper vas in zoper vaše prijatelje. Le pogledite morijo, ki jo je uprizoril med našimi pristajali! To oplašiti še one, ki so ostali in opuste morda ekspedicijo.

Kako se motite! Banditi so navdušeni. Prvič, ker jih bo manj pri delitvi plena, drugič pa, ker jim je dana možnost, prilastiti si denar in obleko nadlih tovarišev.

— Vi res na čuden način posmatrate položaj!... Vsekakor je naša četa občutno zmanjšana.

— Nič ne da. Če rečem Zorro samo besedo, mi takoj najde novih ljudi.

— Tem bolje, če ste zadovoljni. Potem pa, kar se je tudi dogo dilo, seveda ne moremo odpotovati danes zvečer.

— Zakaj ne? Zorro je dobil od mene povelje in mora zbrati do večera vso koruzno moko, ki jo more najti, kakor tudi suho meso. Imamo dovoljno število konj in mežgov. Vsako odlašanje bi nam škodilo.

— Tega ne razumem. Zakaj naj hitimo? Bradyja se vendar nimamo več bati.

— Bolj kot sploh kdaj prej!

— Kako to? Ravno kar ste pa drugače govorili.

— Govorila sem samo, da pomirim lopove, ki našo obdajajo. Nasprotno, zelo sem vznemirjena, kajti poznam Bradyja in vem, da lahko pristane pred nami v razvalinah svetišča.

— Da, toda on je sam.

— To je sreča za nas. Jezi me samo, da je s svojimi papirji vzel tudi listino, ki vsebuje skrivnost Budhovega demanta. Saj veste, koliko važnost polagam na stvar. Želim, da bi prišlo Bradyju na misel, pristati sredi razvalin svetišča, kjer bi ga mogla ujeti in mu odvzeti naše papirje.

— Toda te listine itak ne bo mogel nikoli čitati.

— Kdo ve? Pri človeku, kakršen je on, moramo biti pripravljeni na vse.

Kennedy ni odgovoril. Z bridkostjo v srcu je mislil na globoko ljubezen Misterije do Lionela in na brezupnost svojih prizadevanj, ugajati mladi ženi. Pri divjem zasledovanju je bil namreč opazil, da se je nekaj trenutkov Misterija tako približala Lionelu, da bi ga lahko dosegla s svojim browningom, toda ni streljala.

Ubiti hoče Bradyja, pravi, je razmišljal žalostno, toda obdu duje ga in obožuje. O prvi priliki stori ž njo, kar bo hotel.

Misterija pa je mislila na uropano listino, ki je bila sedaj v Bradyjevih rokah in ki je bila take važnosti za združenje Mygalov, da bi njena izguba lahko imela naravnost strašne posledice.

Vso dolgo pot do posade sta v temnem razmišljanju molče jezdila drug poleg drugega komtesa in njen zvesti spremljevalec.

Silno sta se začudila veselemu življenju, ki je vladalo v gostilni El Matadorja. Hrupna množica je napolnjevala veliko sobo. Nekdo je igral gitaro in whisky je tekkel v potokih. Gostje so se kriče menili in prepirali. Ostri dim smotk iz zelenega duhana, površno zviti od Indijank, je tvoril nad gosti smrdljivo meglo.

Trupla gavčev, ki jih je bil postrelil Brady, so že pokopali, tla, ki so bila vsa okrvavljena, so pomili, luknje strelav kolikor toliko zamašili in tako novi prišlec ne bi bil mogel spoznati, da se je pred nekaj urami vršila tako krvava bitka.

Zorro je sprejel prišleca na pragu in z upravo špansko zgovornostjo pohvalil čistost in udobnost svoje hiše; potem je vedel Misterijo in Kennedyja v sosednjo sobo, kjer je bil že pripravljen obed.

Obed je obstojal iz mršave kokoši, začinjene s papriko, praznih banan in kuhanih rakov iz potoka. Na mizi je stala tudi velika steklenica, napolnjena s palmovim vinom, sladkim in povrh še posladkorjenim, ki ima okus šampanjca.

Zorro je ves čas obeda stal pred svojima gostoma, jima spetljivo natakala in ju navduševal, naj josta, v prav izbranih besedah.

Zorro, imenovan El Matador, je imel kakih petdeset let, vendar njegov obraz, ožgan od sonca, ni kazal niti ene gube. Imel je tipično španski obraz, ki mu ni manjkalo ponos; toda v njegovih očeh se je včasih užigal divji plamen in pri njegovem krutem in sovražnem smehu so ozke ustnice pokazale vrsto koničastih in rumenih zob, kakršne ima star jaguar. Rdeča srca in širokokrajni klobuk, okrašen z zlatimi pločicami, sta mu tudi dajala nekaj nemirnega in divjega.

Pravil je, da je z bankovci senore v par urah storil prave čudeže. Vse je pripravljeno: potrebni živeči za štirideset ljudi za teden dni in sicer koruzna moka in posušeno meso, enako tudi orožje in konji. Kupil je tudi od Indijancev dva šotora iz konjske kože in dve nosilki za oba poveljnika ekspedicije.

Misterija je, ne brez začudenja, opazila, da Matador v ljubljemu slabemu slovesu ni povečal računa. Ko je Kennedy čestital njegovi poštenosti, je ta zavijal svoje sive brke s kretljivo, vredno Cida Campeadorja in dejal:

— El Zorro je včasih ubil kakega človeka, da osveti svojo čast, toda tat ni!

— Zelo sem zadovoljna radi vašega lepega sprejema, je dejala resno Misterija; toda vinimo se k naši zadevi: ali mislite, da bomo mogli odpotovati noč?

— Lahko odpotujete, toda tega vam ne bi svetoval.

— Zakaj ne?

— Jutri imate dolgo in utrudljivo pot pred seboj in pametno bi bilo, če bi si to noč odpočili. Ima pa še drug vzrok: jutri vam, ko se zasvita, privedem starega Indijanca, ki izborna pozna steze v Kordiljerah. Ve, kje so razvaline mesta Aztekov, razen tega pa dobro pozna vso deželo. Tak vodnik vam bo koristen in za plačilo par piastrov, se vam izkaže zelo hvaležnega in naklonjenega. Razen tega je pa tudi potrebno, da nadomestite ljudi, ki so padli.

Misterija je uvidela, da ima Matador prav. Sicer pa je bila smrtno utrujena in Kennedy sam je bil zadovoljen, da se lahko odpočije pred novim pohodom.

Zorro se je najmanj dvajsetkrat oprustil, da ne more nuditi senori večje udobnosti. Vedel je Misterijo v ozko in nizko sobo, čije oprava je obstojala iz ležišča, visečega na jermenih in pokritega z moskitno mrežo. Velik lončen vrč poln vode in kos mila, položen na tla v kotu sobe sta tvorila vse pripomočke za toaletto. Še slabša luknja je bila določena za Kennedyja.

Misteriji se je začelo gabit, ko je stopila v to umazano sobico; toda ona ni bila ženska, ki bi se dala oplášiti za tako malenkost.

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!!

ČAJNA ROČKA modra
Čaj za dame
mleča, cvetna, ne razburjačica,
lakotnoovana
Kuska čajna mešanica
posebno primerna za pripravbo
samoovarja,
ker tudi pri daljšem vrenjenju
ne postane grenka.

Lutzove peči in štedilniki
so najboljše, naitrpežnejši in naicenejši!

Nič popravil! Nobenega dima!
Prihranek na kurivu ogromen!

Naša tovarna izdeluje originalne
Lutzove emailne peči (okrogle in
štirioglate), kamine, emailne in la-
kirane štedilnike, naprave za segre-
vanje vode za kopalnice v zvezi
s štedilnikom, dimna kolesa in cevi,
lične emailne tablice in napise

Priporočujemo svetovno znane
proizvode, ki jih izdeluje naša
tovarna edina v Jugoslaviji, so-
lidno, lepo in trpežno, in vabimo
cenj. interese, da osebno ogle-
dajo v tovarni našo veliko zalogo

Tvornica emailiranih peči LUTZ d. d.,
Ljubljana, Siška, Frankopanska ulica št. 21.
blizu Gorenjskega kolodvora.

SODI

prvovrstni, v vseh velikosti dobavlja takoj in po ceni
mehanična sodarna
R. Pichler & sin, Maribor,
Frančiškanska ulica 11.

Učiteljski zbor osnovne šole v Mostah
naznanja tužno vest, da je nenadoma preminula
predraga tovarišica, gospodična
Karolina Zehrer-žova
učiteljica ročnih del.

Pogreb se bo vršil 14. oktobra ob pol 3.
iz hiše žalosti, Kongresni trg 3 II. v Ljubljani.
Mosto, dne 13. oktobra 1925.

Sukno in velour za plašče
Doubl za površne sukne
Kamgarn in modni ševijot za mo-
ške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v
veliki izbiri po zanesljivo nizki ceni priporoča občno
znanu trgovsko
R. Miklauc „Pri Škofu“ Ljubljana

Svetovno znani
kroji „FAVORIT“ in „ULLSTEIN“
se dobijo samo pri veletrgovini
Ant. Krisper, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3.
Edino zastopstvo za vso Slovenijo. 587a

Prva dalmatinska tvornica
PORTLAND CEMENTA
GILARDI & BEYTIZA, SPLIT
ustanovljena leta 1865, torej najstarejša tvornica te vrste
v Dalmaciji

Izdeluje 4547a
prvovrsten portland cemen
Zastopnik za Slovenijo:
Ivan Pestotnik in drug, Ljubljana,
Tel. int. 949 Resljeva cesta št. 3 Tel. int. 949

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubi sin,
brat, svak in stric, gospod
Ivan Klančnik
trgovca v Šmartnem ob Dreti, Savinjska dolina
preminul dne 12. t. m. ob 2. uri zjutraj.
Pogreb ravnikega se bo vršil dne 14. t. m. ob 9. uri
dop. v Šmartnem ob Dreti.
Šmartno ob Dreti, 12. oktobra 1925.
Žalujejoča rodbina Klančnikov.

Eidni neslišni pisalni stroj
L. C. Smith & Bros, Mod. 8.
L. BARAGA, LJUBLJANA
Selenburgova ulica št. 51.
Telefon št. 100

NA PRODAJ
v zdravilišču Dobrna pri Celju
„HOTEL DOBRNA“
obstoječ iz 20 sob z inventarjem;
prodajalna, pekarija, mesarija, ledenica,
2 kleti, kegljišče in še drugi prostori,
gospodarsko poslopje, z dvema vrtoma.
Povsod električna razsvetljava. Proda
se proti takojšnjemu plačilu cele kupnine
po 445.000 dinarjev. — Ogleda se lahko
vsak dan. 5963a

Med
zajamčeno čist, priroden, 1 kg 16 Din
poslujemo 4 5 kg po povzetju
Braća Živanović, Zemun.

Skladišče
v sredini mesta ali v predmestju se
išče za takoj ali pozneje. — Pisemne
ponudbe na I. K. Ljubljana, poštni
predaj 40. 5961a

Žimnice
matrace, poste, jne mre-
e, železne postelje (zlo-
žljive), olomane, divane
in temenitke izdelke
nudi najceneje
Rudolf Radovan,
tlačnik
Krekov trg št. 7
(poloz Mestnega doma)

Čevlji in perilo
(moške in damsko), nogavice
čežniki itd. v veliki
zbiri po solidnih
cenah pri
JAKOB LAH,
MARIBOR,
Glavni trg 2 325a. 611

Pozor, dražba!

Dne 15. oktobra 1925 ob 8. uri
v Tacnu št. 67: Pisalni stroj, voz,
konj, avio, sobna oprava, glasovir,
puška, itd. 6017a

S strnim srcem javljamo vsem pri-
jateljem in znancem, da je naša nad
vse ljubljena hčerka, oz. sestra, sestrična
in teta
KAROLINA ZEHRER
učiteljica v Mostah
v torek, dne 13. t. m. ob 3/4 2. uri ne-
nadoma, vdana v Bogu zaspala za
večno.
Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti,
Kongresni trg št. 3 v Ljubljani v sredo,
dne 14. t. m. ob pol 4. uri popoldne
Bog i daj večni mir in pokoj!
Ljubljana, dne 13. okt. 1925.
Žalujejoči ostali